

“Dünya iqtisadiyyatında informasiya sistemləri”
fənnindən imtahan testləri
2014

1. Yeni informasiya texnologiyalarının (YİT) əsas xassələrinə aid deyil:
  - A) istifadəçi geniş imkanlı interaktiv rejimdə istənilən məsələnin həllinin gedişini idarə edir
  - B) istifadəçinin kompyuterlə ünsiyyət üsulu istənilən səviyyədə hazırlığı olan istifadəçiyə işləmək imkanı verir
  - C) əsas informasiya daşıyıcısı kompyuterlərin yaddaşında və ya diskdə formalaşan və monitorda əks etdirilən elektron sənədlərdir
  - D))təbii və dəyər göstəriciləri sisteminin köməyi ilə istehsal – təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrini əks etdirir
  - E) Büt ün istifadəçilərin istənilən texniki, proqram və informasiya resurslarına əməli müraciətini təmin edən kompyuter şəbəkələrindən istifadə etmək imkanı yaranır
2. Motivasiya funksiyası .....
  - A) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyələnir
  - B))personalın xidməti öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə yönəldilmiş əməliyyatları özündə əks etdirir
  - C) məqsədə çatma prosesində yayınlıların vaxtında aşkar edilməsinə və aradan qaldırılmasını təmin edir
  - D) şirkətin məqsədlərini və məqsədə çatma prosesində onun üzvlərinin öhdəçiliklərini müəyyən edir
  - E) idarə olunan obyektin inkişaf istiqamətlərini və qlobal məqsədlərin hazırlanmasına yönəldilmiş idarəetməni özündə əks etdirir
3. İdarəetmə prosesi .....
  - A))qoyulmuş məqsədə çatmaq üçün istiqamətlənmiş qarşılıqlı əlaqəli əməliyyatlar toplusudur
  - B) istifadəsi hesablama texnikası və rabitə vasitələrinin köməyinə əsaslanan sənəd və informasiya texnologiyalarının təşkili – nizamlı toplusudur
  - C) informasiya sistemlərinin layihələndirilməsində istifadə olunan proqram, texniki, linqvistik, hüquqi və təşkilati vasitələrdir
  - D) personalın xidməti öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə yönəldilmiş əməliyyatları özündə əks etdirir
  - E) şirkətin məqsədlərini və məqsədə çatma prosesində onun üzvlərinin öhdəçiliklərini müəyyən edir
4. Aşağıdakılardan hansı idarəetmə nəzarətinin növlərinə aid deyil?
  - A) standartların müəyyən edilməsi
  - B) nail olunmuş nəticələrin ölçülməsi və onların gözlənilən proqnoz qiymətlərlə müqayisəsi

- C))arxiv sənədlərinin daxil edilməsinin avtomatlaşdırılması
- D) modellərdə hesabi və məntiqi səhvlərin aşkarına və ciddi sapmaların təshihinə yönəldilmiş əməliyyatlar
- E) işlərin dəqiq və vaxtında yerinə yetirilmə müddətinin və keyfiyyətinin dəqiq müəyyən edilməsi
5. Aşağıdakılardan hansı informasiya-idarəetmə fəaliyyətinin avtomatlaşdırılmasının müasir texniki vasitələrinə aiddir?
- A) zəruri informasiya aya daxilolma və saxlanma
- B) fərdi fəaliyyətin dəstəklənməsi
- C) rabitə, yığım
- D) xüsusi məsələlərin həlli
- E))kommunikasiya vasitələri
6. Aşağıdakılardan hansı İT-nin seçim meyarlarına aid deyil?
- A) proqram istifadə və öyrənmə üçün asan olmalı və “dost interfeysə” malik olmalıdır
- B) proqram bu və ya digər faylda kimin nə vaxt dəyişiklik etdiyinə nəzarət etməlidir
- C) proqramda verilənlərin mühafizəsi sistemi nəzərdə tutulmalıdır
- D))proqramda verilənlərə müraciət hüququnun paylanması funksiyalarından istifadə edilməməlidir
- E) proqram əməli qərarın qəbul edilməsi üçün istifadəçiyə kifayət həcmdə informasiya almaq imkanı verməlidir
7. Əməli idarəetmə .....
- A))firmanın yaxın gələcəkdə inkişafı üçün potensialının hazırlanmasına və dayanıqlı fəaliyyətinin təmin olunmasına yönəldilmiş idarəetmədir
- B) idarə olunan obyektin inkişaf istiqamətlərinin və qlobal məqsədlərin hazırlanmasına yönəldilmiş idarəetmədir
- C) əsasını idarə olunan prosesin planlaşdırılmış vəziyyətdə sapmalar və arzuolunmaz xətaların vaxtında aradan qaldırılması haqqında informasiyanın qeydiyyatı, yığımı və təhlili təşkil edən idarəetmədir
- D) şirkətin məqsədlərini və məqsədə çatma prosesində onun üzvlərinin öhdəçiliklərini müəyyən edən idarəetmədir
- E) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyələnmiş idarəetmədir
8. Cari idarəetmə .....
- A) firmanın yaxın gələcəkdə inkişafı üçün potensialının hazırlanmasına və dayanıqlı fəaliyyətinin təmin olunmasına yönəldilmiş idarəetmədir
- B) idarə olunan obyektin inkişaf istiqamətlərinin və qlobal məqsədlərin hazırlanmasına yönəldilmiş idarəetmədir

- C) əsasını idarə olunan prosesin planlaşdırılmış vəziyyətdə sapmalar və arzuolunmaz xətlərin vaxtında aradan qaldırılması haqqında informasiyanın qeydiyyatı, yığılı və təhlili təşkil edən idarəetmədir
- D) şirkətin məqsədlərini və məqsədə çatma prosesində onun üzvlərinin öhdəçiliklərini müəyyən edən idarəetmədir
- E) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyələnmiş idarəetmədir

9. Strateji idarəetmə .....

firmanın yaxın gələcəkdə inkişafı üçün potensialının hazırlanmasına və dayanıqlı fəaliyyətinin təmin olunmasına yönəldilmiş idarəetmədir

- A) idarə olunan obyektin inkişaf istiqamətlərinin və qlobal məqsədlərin hazırlanmasına yönəldilmiş idarəetmədir
- B) əsasını idarə olunan prosesin planlaşdırılmış vəziyyətdə sapmalar və arzuolunmaz xətlərin vaxtında aradan qaldırılması haqqında informasiyanın qeydiyyatı, yığılı və təhlili təşkil edən idarəetmədir
- C) şirkətin məqsədlərini və məqsədə çatma prosesində onun üzvlərinin öhdəçiliklərini müəyyən edən idarəetmədir
- D) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyələnmiş idarəetmədir

10. İdarəetmənin səviyyələrində yerinə yetirilən funksiyaların kateqoriyaları hansılardır?

1. satış	2. planlaşdırma	3. motivasiya
4. marketinq	5. nəzarət	6. təşkil

- A) 1, 2, 3, 4
- B) 2, 3, 4, 5
- C) 1, 2, 4, 5
- D) 2, 3, 5, 6
- E) 3, 4, 5, 6

11. İdarəedici informasiya sisteminin fəaliyyəti hansı prinsipə əsaslanır?

- A) xətti və dövri
- B) düz və tərs əlaqə
- C) qeyri-xətti
- D) cəld işləmə
- E) susma

12. İnformasiyanın alındığı andan onun emalının nəticəsi alınana qədər yerinə yetirilən qarşılıqlı əlaqəli əməliyyatların nizamlanmış ardıcılığı necə adlanır?

- A) texnoloji proses
- B) informasiya texnologiyaları
- C) informasiya sistemi
- D) əməliyyat sistemi

E) tətbiqi proqram

13. Texnoloji prosesin mərhələləri hansılardır?

1. informasiyanın daxil edilməsi
2. həll olunan məsələyə uyğun olmayan verilənlərin emalı
3. informasiyanın saxlanması və yığılması
4. istifadəçinin sorğularına əsasən verilənlərin çıxarılması
5. informasiya texnologiyalarının imkanlarından kənar verilənlərin formatlaşdırılması

- a. 1, 3, 5
- b. 2, 4, 5
- c. 1, 2, 3
- d.)1, 3, 4
- e. 2, 3, 4

14. İnformasiya sistemlərinin fəaliyyəti prosesində istifadə olunan verilənlərin kompüter emalı metodlarına aid deyil:

- A) verilənlərin saxlanması, axtarışı və emalı
- B) istehsal üzərində nəzarət və idarəetmə
- C) süni intellekt sistemləri
- D) avtomatlaşdırılmış mühasibat
- E))fərdi fəaliyyətin dəstəklənməsi

15. Planlaşdırma funksiyası-...

- A) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyəlidir
- B)) şirkətin məqsədlərini və məqsədə çatma prosesində onun üzvlərinin öhdəçiliklərini müəyyən edir
- C) personalın xidməti öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə yönəldilmiş əməliyyatları özündə əks etdirir
- D) məqsədə çatma prosesində yayınlamaların vaxtında aşkar edilməsini və aradan qaldırılmasını təmin edir
- E) Bütün cavablar doğrudur

16. Təşkilatın funksiyası - ...

- A)) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyəlidir
- B) şirkətin məqsədlərini və məqsədə çatma prosesində onun üzvlərinin öhdəçiliklərini müəyyən edir
- C) personalın xidməti öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə yönəldilmiş əməliyyatları özündə əks etdirir
- D) məqsədə çatma prosesində yayınlamaların vaxtında aşkar edilməsini və aradan qaldırılmasını təmin edir
- E) Bütün cavablar doğrudur

17. Nəzarət funksiyası - ...

- A) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyəlidir

- B) şirkətin məqsədlərini və məqsədə çatma prosesində onun üzvlərinin öhdəçiliklərini müəyyən edir
- C) personalın xidməti öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə yönəldilmiş əməliyyatları özündə əks etdirir
- D)) məqsədə çatma prosesində yayınlıların vaxtında aşkar edilməsini və aradan qaldırılmasını təmin edir

E) Bütün cavablar doğrudur

18. Qərarın qəbulu - ...

- A) insanlararası münasibətlərin strukturlaşmış tipini təşkil edir
- B) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyələnir
- C)) özündə motivasiya və nəzarətin təşkili, planlaşdırmanın metod və üsullarının seçimini saxlayır
- D) personalın xidməti öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə yönəldilmiş əməliyyatları özündə əks etdirir
- E) məqsədə çatma prosesində yayınlıların vaxtında aşkar edilməsini və aradan qaldırılmasını təmin edir

19. Tərs əlaqə - ...

- A)) idarə olunan obyekt üçün qəbul edilmiş qərarların nəticələrinə nəzarətdir.
- B) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyələnir
- C) özündə motivasiya və nəzarətin təşkili, planlaşdırmanın metod və üsullarının seçimini saxlayır
- D) personalın xidməti öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə yönəldilmiş əməliyyatları özündə əks etdirir
- E) məqsədə çatma prosesində yayınlıların vaxtında aşkar edilməsini və aradan qaldırılmasını təmin edir

20. İnformasiya sistemi - ...

- A) müəyyən tələbatların və ya məqsədlərin yerinə yetirilməsini təmin etmək üçün ayrıca götürülmüş kompüter və ya bir neçə əlaqəli kompüter vasitəsinin, PT-nin, əlavə təchizatın və insanların birləşməsi nəzərdə tutulur
- B)) istifadəsi hesablama texnikası və rabitə vasitələrinin köməyinə əsaslanan sənəd və informasiya texnologiyalarının təşkili – nizamlı toplusudur
- C) idarə olunan obyekt üçün qəbul edilmiş qərarların nəticələrinə nəzarətdir
- D) planlaşdırılmış məqsədə nail olmaq üçün məsələlərin həlli prosesində subyektlərarası öhdəliklərin paylanması və strukturun təşkili ilə səciyyələnir
- E) məqsədə çatma prosesində yayınlıların vaxtında aşkar edilməsini və aradan qaldırılmasını təmin edir

21. “Yeni informasiya texnologiyaları” termini ilk dəfə kim tərəfindən elmə daxil edilmişdir?

- A) Y.Şumpeter
- B) A.Marşall
- C) T.Veblen

D) K.Menger

E)) Q.S.Pospelov

22.Standart nədir?

- a. konsensus əsasında hazırlanmış normativ sənəddir
- b. beynəlxalq normalara uyğun olmayan sənəddir
- c. müəyyən sahələrdə sifarişlərin yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş normativ sənəddir
- d.)konsensus əsasında hazırlanmış, tanınmış orqan tərəfindən təsdiq olunmuş, müəyyən sahələrdə sifarişlərin optimal dərəcəsinə nail olmağa yönəlmiş normativ sənəddir
- e. informasiya sistemləri və ya texnologiyalarının keyfiyyətini təmin edən istənilən sənəddir

23.Standartların növlərini sadalayın:

- A.) əsas, terminoloji, sınaq metodları, məhsul, xidmət və uyuşanlıq standartları
- B. beynəlxalq, terminoloji, milli, proses və ya xidmət standartları
- C. əsas, terminoloji, regional, məhsul, proses və ya xidmət standartları
- D. əsas, terminoloji,sınaq metodları, məhsul,uyuşanlıq standartları
- E. milli, məhsul, firma, proses və uyuşanlıq standartları

24.Məhsul standartı .....

- a.)istehsal tələblərini və onun öz təyinatına uyğunluğunu təyin edir
- b. obyektləri proseslər və xidmətlər olan normativ sənəddir
- c. istehsal tələblərini təyin edir
- d. müəyyən fəaliyyət sahələri üçün özündə ümumi və ya aparıcı müddələri saxlayan normativ sənəddir
- e. bütünlükdə məhsulların və həm də onların ayrı-ayrı hissələrinin uyğunluğunu təmin edir

25.Əsas standart .....

- a. bütünlükdə məhsulların və həm də onların ayrı-ayrı hissələrinin uyğunluğunu təmin edir
- b. müəyyən terminlərin tərifini və onların tətbiq nümunələrini özündə saxlayır
- c.)müəyyən fəaliyyət sahələri üçün özündə ümumi və ya aparıcı müddələri saxlayan normativ sənəddir
- d. obyektləri proseslər və xidmətlər olan normativ sənəddir
- e. istehsal tələblərini təyin edir

26.İSO 12207 standartının ilkin redaksiyası neçənci ildə hazırlanmışdır?

- a. 1992
- b. 1993
- c. 1994

- d.)1995
e. 1996
- 27.İnformasiya sahəsində hədələr neçə kateqoriyaya bölünür?
a. 2
b.)3
c. 4
d. 5
e. 6
- 28.İnformasiya təminatının (İT) strukturuna daxil deyil:
a. iqtisadi informasiyanın kodlaşdırılması və təsnifatı sistemləri
b. əllə və ya avtomatik təşkil edilən vahid sənədləşdirmə sistemi
c. predmet sahəsinin göstəricilər sistemi
d. elektron sənəd dövriyyəsinin təşkilinin müxtəlif variantlarından istifadə etməklə informasiya selləri
e.)informasiya texnologiyalarının layihələndirilməsi sistemləri
- 29.İnformasiya faylı .....
- A) sənəddə ilk yazının yerinə yetirildiyi andan sənədin arxivə veriləcəyi ana qədər keçmə ardıcılığıdır
B) müəyyən sahələrdə sifarişlərin optimal dərəcəsinə nail olmağa yönəlmiş normativ sənəddir
C) iqtisadi məsələlərin avtomatlaşdırılmış emalı zamanı kompyuterin yaddaşında saxlanan əsas struktur vahididir
D) elektron sənəd dövriyyəsinin təşkilinin müxtəlif variantlarından istifadə etməklə informasiya sellərinin kompyuterin yaddaşında saxlanan əsas struktur vahididir
E) iqtisadi informasiyanın kodlaşdırılması və təsnifatı sistemləridir
- 30.Sənəd dövriyyəsi .....
- A) müəyyən sahələrdə sifarişlərin optimal dərəcəsinə nail olmağa yönəlmiş normativ sənəddir
B))sənəddə ilk yazının yerinə yetirildiyi andan sənədin arxivə verəcəyi ana qədər keçmə ardıcılığıdır
C) iqtisadi məsələlərin avtomatlaşdırılmış emalı zamanı kompyuterin yaddaşında saxlanan əsas struktur vahididir
D) elektron sənəd dövriyyəsinin təşkilinin müxtəlif variantlarından istifadə etməklə informasiya sellərinin kompyuterin yaddaşında saxlanan əsas struktur vahididir
E) iqtisadi informasiyanın kodlaşdırılması və təsnifatı sistemləridir
- 31.İnformasiya sahəsində hədələrin kateqoriyalarına aiddir:
1. şəxsiyyətin, cəmiyyətin və dövlətin informasiya hüququ azadlıqlarına hədələr
2. yararsız və yanlış informasiya təsirləri
3. kənar şəxslərin informasiyaya qeyri-qanuni icazəsiz təsirləri
A) 1,2   B) 1,3   C) 2,3   D)) 1,2,3   E) heç biri

32. Terminoloji standart .....
- bütünlükdə məhsulların və həm də onların ayrı-ayrı hissələrinin uyğunluğunu təmin edir
  -) müəyyən terminlərin tərifini və onların tətbiq nümunələrini özündə saxlayır
  - müəyyən fəaliyyət sahələri üçün özündə ümumi və ya aparıcı müddəaları saxlayan normativ sənəddir
  - obyektləri proseslər və xidmətlər olan normativ sənəddir
  - istehsal tələblərini təyin edir
33. Sınaq metodları standartı .....
- bütünlükdə məhsulların və həm də onların ayrı-ayrı hissələrinin uyğunluğunu təmin edir
  -) müxtəlif sınaqların qaydasını və metodikasını özündə saxlayır
  - müəyyən fəaliyyət sahələri üçün özündə ümumi və ya aparıcı müddəaları saxlayan normativ sənəddir
  - obyektləri proseslər və xidmətlər olan normativ sənəddir
  - istehsal tələblərini təyin edir
34. Proses və ya xidmət standartı .....
- bütünlükdə məhsulların və həm də onların ayrı-ayrı hissələrinin uyğunluğunu təmin edir
  - müxtəlif sınaqların qaydasını və metodikasını özündə saxlayır
  - müəyyən fəaliyyət sahələri üçün özündə ümumi və ya aparıcı müddəaları saxlayan normativ sənəddir
  -)obyektləri proseslər və xidmətlər olan normativ sənəddir
  - istehsal tələblərini təyin edir
35. Uyuşqanlıq standartı .....
-)bütünlükdə məhsulların və həm də onların ayrı -ayrı hissələrinin uyğunluğunu təmin edir
  - müxtəlif sınaqların qaydasını və metodikasını özündə saxlayır
  - müəyyən fəaliyyət sahələri üçün özündə ümumi və ya aparıcı müddəaları saxlayan normativ sənəddir
  - obyektləri proseslər və xidmətlər olan normativ sənəddir
  - istehsal tələblərini təyin edir
36. İnformasiya sistemlərinin layihələndirilməsində yaradılan və ya istifadə olunan proqram, texniki, linqvistik, hüquqi və təşkilati vasitələr necə adlanır?
-) informasiya sistemlərinin və texnologiyalarının təminat vasitələri
  - informasiya texnologiyalarının təminat vasitələri
  - informasiya sistemlərinin təminat vasitələri
  - informasiya texnologiyalarının proqram vasitələri
  - informasiya sistemlərinin istismarçıları
37. Proqram təminatının *həyat dövrünün* mərhələlərindən biri deyil:

- A. informasiya texnologiyalarının təhlili və tətbiqi sistemə olan detallı tələbin formalaşması
- B. informasiya texnologiyalarının layihələndirilməsi və ya tələblərin detal spesifikasiyasına keçirilməsi
- C. informasiya texnologiyalarının tətbiqi, yeni tətbiqi sistemin qurulması
- D. informasiya texnologiyalarına, PT-yə və ya informasiya texnologiyalarının strategiyasına olan tələblərin müəyyənlişməsi
- E.)sifarişçinin tələbinə uyğun olaraq interfeysdə düzəlişlərin aparılmasının qeyri-mümkünlüyü
38. Informasiya texnologiyalarının işlənilmə proseslərinin sadalayın.
1. obyektin tədqiqi və informasiya texnologiyalarının təşkilinin vacibliyi
  2. mövcud informasiya texnologiyalarının tədqiqi
  3. aparat təminatının texniki arxitekturasının, imkanlarının və standartları-nın müəyyən edilməsi
  4. proqram təminatının həyat dövrünün modelləşdirilməsi
- A) 1, 3, 4
- b. 1, 2, 4
- c.)1, 2, 3, 4
- d. 1, 2, 3
- e. 2, 3, 4
39. .... şəxsiyyətin, cəmiyyətin və dövlətin informasiya sahəsində həyati əhəmiyyətli maraqlarının mühafizə olunma vəziyyətidir.
- A. hüquqi təminat
- B.)informasiya təhlükəsizliyi
- C. linqvistik təminat
- D. azadlıq hüququ
- E. informasiya təminatı
40. Informasiya texnologiyalarının təşkili və istifadəsi zamanı ortaya çıxan hüquqi münasibətlərə aid deyil:
- A. informasiya resurslarının formalaşma və genişlənmə hüququ
- B. maşın daşıyıcıları üzərində əşya mülkiyyət hüququ
- C.)informasiya təminatından istənilən formada istifadə hüququ
- D. bütün kateqoriyalı təhlükələrdən resursların mühafizə
- E. informasiya məhsullarından istifadə hüququ
41. İS-nin və texnologiyalarının təminat vasitələri –
- A) iqtisadi informasiyanın kodlaşdırılması və təsnifatı sistemləridir
- B)) informasiya sistemlərinin layihələndirilməsində yaradılan və ya istifadə olunan proqram, texniki, linqvistik, hüquqi və təşkilati vasitələrdir

- C) müəyyən sahələrdə sifarişlərin optimal dərəcəsinə nail olmağa yönəlmiş normativ sənəddir
- D) elektron sənəd dövriyyəsinin təşkilinin müxtəlif variantlarından istifadə etməklə informasiya sellərinin kompyuterin yaddaşında saxlanan əsas struktur vahididir
- E) bütün cavablar doğrudur
42. Aşağıdakılardan hansılar standartın növlərinə aiddir?
- A) əsas standart, terminoloji standart
- B) sınaq metodları standartı, məhsul standartı
- C) proses və ya xidmət standartı
- D) uyuşanlıq standartı
- E)) bütün cavablar doğrudur
43. Proses və ya xidmət standartı hansı standarta aiddir?
- a. Məhsul standartına
- b.) Proses və ya xidmət standartına
- c. Uyuşqanlıq standartına
- d. Sınaq metodları standartına
- e. Terminoloji standarta
44. İT-nin strukturuna daxil olanı seçin.
- A) predmet sahəsinin göstəricilər sistemi
- B) iqtisadi informasiyanın kodlaşdırılması və təsnifatı sistemləri
- C) əllə və ya avtomatik təşkil edilən vahid sənədləşdirmə sistemi
- D) elektron sənəd dövriyyəsinin təşkilinin müxtəlif variantlarından istifadə etməklə informasiya selləri
- E)) Bütün cavablar doğrudur
45. İnformasiya təhlükəsizliyi - ...
- A)) şəxsiyyətin, cəmiyyətin və dövlətin informasiya sahəsində həyati əhəmiyyətli maraqlarının mühafizə olunma vəziyyətidir.
- B) bütünlüklə məhsulların və həm də onların ayrı-ayrı hissələrinin uyuşqanlıqını təmin edir.
- C) konsensus əsasında hazırlanmış, tanınmış orqan tərəfindən təsdiq olunmuş, müəyyən sahələrdə sifarişlərin optimal dərəcəsinə nail olmağa yönəlmiş sənəddir.
- D) müəyyən fəaliyyət sahələri üçün özündə ümumi və ya aparıcı müddəaları saxlayan normativ sənəddir.
- E) müxtəlif sınaqların qaydasını və metodikasını özündə saxlayır
46. İT-nin işlənilib hazırlanması hansı prosesləri özündə əks etdirir?
- A) Obyektin tədqiqi və informasiya texnologiyalarının təşkilinin vacibliyi
- B) Mövcud informasiya texnologiyalarının tədqiqi
- C) Aparat təminatının texniki arxitekturasının, imkanlarının və standartlarının müəyyən edilməsi
- D) İnformasiya axınlarının və onların emalına tələblərin formalaşdırılması və müəyyən edilməsi

- E)) Bütün cavablar doğrudur
47. İnformasiya təminatı ...
- A))idarə olunan obyektin vəziyyətini xarakterizə edən informasiyanın əks etdirilməsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.
- B) obyektin tədqiqi və informasiya texnologiyalarının təşkilinin vacibliyidir.
- C) mövcud informasiya texnologiyalarının tədqiqi
- D) aparat təminatının texniki arxitekturasının, imkanlarının və standartlarının müəyyən edilməsidir.
- E) informasiya axınlarının və onların emalına tələblərin formalaşdırılması və müəyyən edilməsidir.
48. Kommunikasiya şəbəkəsinə hansı komponentlər daxildir?
- A) ötürücü və qəbuledici
- B) ötürücü, qəbuledici və məlumat
- C) qəbuledici, məlumat və ötürmə vasitələri
- D) ötürücü, qəbuledici, məlumat və ötürmə vasitələri
- E) ötürücü, məlumat və ötürmə vasitələri
49. Seçilmiş serverli şəbəkələrin çatışmazlıqlarından biridir:
- A))şəbəkənin etibarlılığının və sürətinin serverdən asılı olması
- B) şəbəkənin idarə olunmasının müxtəlifliyi
- C) şəbəkə işinin səmərəliliyinin stansiyaların sayından asılılığı
- D) işçi stansiyaların sayına məhdudiyət qoyulmaması
- E) stansiyaların proqram təminatının dəyişilməsi və yeniləşməsində olan çətinliklər
50. Seçilmiş serverli şəbəkələrin üstünlükləridir:
- A) yüksək etibarlılıq, yüksək sürət
- B) informasiyanın etibarlı mühafizə sistemi, aşağı dəyər
- C) yüksək sürət, aşağı dəyər
- D))informasiyanın etibarlı mühafizə sistemi, yüksək sürət
- E) yüksək etibarlılıq, aşağı dəyər
51. Birranqlı şəbəkələrin çatışmazlıqlarından biridir:
- A) yüksək etibarlılıq
- B))şəbəkənin idarə olunmasının müxtəlifliyi
- C) şəbəkənin etibarlılığının və sürətinin serverdən asılı olması
- D) bir kompyuterin server kimi seçilməsinə çəkilən xərclərin yüksək olması
- E) aşağı dəyər
52. Birranqlı şəbəkələrin üstünlüklərinə aiddir:
1. yüksək etibarlılıq; 2. aşağı dəyər; 3. yüksək sürət; 4. idarəetmənin sadəliyi;
5. informasiyanın etibarlı mühafizə sistemi.
- A) 1,2,3   B) 3,4,5   C) 1,2   D) 2,3   E) 2,4,5
53. Şəhər, əyalət və kiçik ölkələrin istifadəçilərini özündə birləşdirən şəbəkə necə adlanır?

- A. qlobal
  - B. lokal
  - C.)regional
  - D. korporativ
  - E. beynəlxalq
54. Kompüter şəbəkələri hansı struktur əsasında qurulmuşdur?
- A. relyasiya
  - B.)ierarxik
  - C. qarışıq
  - D. ulduz
  - E. halqa
55. Elektron poçt ünvanında @ işarəsindən sonra nə yazılır?
- A. serverin kodu
  - B. topologiyanın növü
  - C.)serverin adı
  - D. istifadəçinin adı
  - E. istifadəçinin IP-ünvanı
56. FTP (File Transfer Protocol) nədir?
- A.) kompüterlərarası faylların ötürülmə protokolu
  - B. uzaqlaşdırılmış kompüterlə qarşılıqlı təsir
  - C. İnternetin tərkibinə daxil olan diskussion qruplar
  - D. açar sözlərə və ifadələrə görə İnternetdə informasiya axtarışı vasitəsi
  - E. İnternetin ən populyar xidmət növü
57. *World Wide Web (World Wide Web - WWW)* nədir?
- A. kompüterlərarası faylların ötürülmə protokolu
  - B. uzaqlaşdırılmış kompüterlə qarşılıqlı təsir
  - C. İnternetin tərkibinə daxil olan diskussion qruplar
  - D. açar sözlərə və ifadələrə görə İnternetdə informasiya axtarışı vasitəsi
  - E.) İnternetin ən populyar xidmət növü
58. *WAIS (Wide Area Information Servers)* nədir?
- A. kompüterlərarası faylların ötürülmə protokolu
  - B. uzaqlaşdırılmış kompüterlə qarşılıqlı təsir
  - C. İnternetin tərkibinə daxil olan diskussion qruplar
  - D.)açar sözlərə görə İnternetdə informasiya axtarışı vasitəsi
  - E. İnternetin ən populyar xidmət növü
59. *Telnet* nədir?
- A. kompüterlərarası faylların ötürülmə protokolu
  - B.) uzaqlaşdırılmış kompüterlə qarşılıqlı təsir
  - C. İnternetin tərkibinə daxil olan diskussion qruplar
  - D. açar sözlərə və ifadələrə görə İnternetdə informasiya axtarışı vasitəsi

- E. İnternetin ən populyar xidmət növü
60. *Usenet telekonfransları* nədir?
- A. kompyuterlərarası faylların ötürülmə protokolu
 B. uzaqlaşdırılmış kompyuterlə qarşılıqlı təsir
 C. İnternetin tərkibinə daxil olan diskussion qruplar
 D. açar sözlərə və ifadələrə görə İnternetdə informasiya axtarışı vasitəsi
 E. İnternetin ən populyar xidmət növü
61. Məlumatların qəbul edilməsi protokoludur:
- A.)POP
 B. FTP
 C. HTTP
 D. HTML
 E. SMTP
62. Metaaxtarış sistemlərinə aid olanı seçin:
- A.) www.37.com
 B. www.yandex.com
 C. www.aport.ru
 D. www.exsite.com
 E. www.hotbot.com
63. *HTML* (Hypertext Markup Language) nədir?
- A. hipermətni sənədlərin təşkili protokolu
 B. hipermətni sənədlərin ötürülməsi protokolu
 C.)hipermətnin nişanlanması dili
 D. faylların ötürülmə protokolu
 E. müxtəlif tip informasiyanı özündə saxlayan mətn
64. Elektron poçt hansı üstünlüklərə malikdir?
- A) verilənlərin mübadiləsinin yüksək sürəti
 B) göndərilməyə sərf olunan aşağı xərclər
 C) eyni zamanda məktubun bir neçə ünvanına göndərilməsi
 D) artıq tərtib edilmiş məktubun yenidən redaktəsi
 E)) bütün cavablar doğrudur
65. .... verilmiş açar sözlərə görə sənədlərin axtarılması üçün nəzərdə tutulmuş xidmət növüdür.
- A)) WAIS
 B) USENET
 C) FTP
 D) GOPHER
 E) TELNET
66. CWA 14169 (mart 2002) stantartına aiddir,
 A.) elektron imzanın yaradılması üçün təhlükəsiz qurğular (kriptoqrafik açarların yaradılmasına, saxlanılmasına və istifadəsinə dair tələblər daxil olmaqla)

- B. elektron imza açarları üzrə sertifikatlaşdırma xidmətlərinin yerinə yetirilməsi üçün tələblər
- C. elektron imza sertifikatlarının idarə olunması üzrə etibarlı sistemlərin təhlükəsizliyinə dair tələblər
- D. elektron imzanın yaradılması üçün kriptografik modul: imzanın təsdiqlənməsi ilə məşğul olan qurumlar tərəfindən istifadə olunur – Müdafiə profili;
- E. Elektron imzanın dövlət sektorunda istifadə olunmasına dair əlavə tələblər
67. Avtomatlaşdırılmış vergi idarəetmə sistemi prinsiplərinə aid deyil,
- A. Metodik vahidlik, yəni sistem vahid metodik təlimaylar əsasında yaradılmalıdır
- B.) İnformasiyanın bir dəfə daxil edilməsi və sonra həmin informasiyadan dəfələrlə istifadə olunması imkanları
- C. Eyni səviyyəli müxtəlif obyektlərdə informasiyanın emalı üçün oxşar proqram və texniki vasitələrdən istifadə edən əməliyyatların qruplaşdırılması
- D. Avtomatlaşdırılmış informasiya sisteminin modulluğu.
- E. Sistem elə yaradılmalıdır ki, ora sonrada yeniliklər daxil etmək mümkün olsun.
68. CWA 14167-2 (mart 2002) standartına aiddir,
- A. elektron imzanın yaradılması üçün təhlükəsiz qurğular (kriptografik açarların yaradılmasına, saxlanılmasına və istifadəsinə dair tələblər daxil olmaqla)
- B. elektron imza açarları üzrə sertifikatlaşdırma xidmətlərinin yerinə yetirilməsi üçün tələblər
- C. elektron imza sertifikatlarının idarə olunması üzrə etibarlı sistemlərin təhlükəsizliyinə dair tələblər
- D.)elektron imzanın yaradılması üçün kriptografik modul: imzanın təsdiqlənməsi ilə məşğul olan qurumlar tərəfindən istifadə olunur – Müdafiə profili;
- E. Elektron imzanın dövlət sektorunda istifadə olunmasına dair əlavə tələblər
69. CWA 14167-1 (mart 2003) standartına aiddir,
- A. elektron imzanın yaradılması üçün təhlükəsiz qurğular (kriptografik açarların yaradılmasına, saxlanılmasına və istifadəsinə dair tələblər daxil olmaqla)
- B. elektron imza açarları üzrə sertifikatlaşdırma xidmətlərinin yerinə yetirilməsi üçün tələblər
- C.) elektron imza sertifikatlarının idarə olunması üzrə etibarlı sistemlərin təhlükəsizliyinə dair tələblər
- D. elektron imzanın yaradılması üçün kriptografik modul: imzanın təsdiqlənməsi ilə məşğul olan qurumlar tərəfindən istifadə olunur – Müdafiə profili;
- E. Elektron imzanın dövlət sektorunda istifadə olunmasına dair əlavə tələblər
70. Elektron bazar nədir?
- A. Layihə üzrə birgə fəaliyyətin yerinə yetirilməsi, qrup qərarının qəbulu və i.a. Üçün işləyən komanda üzvləri qruplarını dəstəkləyən informasiya sistemlərinin ümumi adıdır
- B. Məlumat bazalarını idarəetmə sistemləridir
- C.)Çoxsaylı alıcıları və satıcıları birləşdirən, informasiya, mallar və xidmətlər mübadiləsinə xidmət edən, habelə ödənişləri həyata keçirməyə imkan verən informasiya sistemidir

- D. Müştərək biznes etmək üçün çoxsaylı alıcıları və satıcıları birləşdirən informasiya sistemidir
- E. Bütün cavablar doğrudur
71. Elektron kommersiya nədir?
- A. Kompüter sistemlərindən istifadə etməklə malların və xidmətlərin alınması və satılması prosesidir
- B. İnternet vasitəsilə həyata keçirilən malların və xidmətlərin alınması və satılması prosesidir
- C. Malların, xidmətlərin, informasiyanın və ödəmələrin şəbəkə üzrə, həmçinin internet üzrə çatdırılması imkanı
- D. Müxtəlif növ informasiya və əməliyyat mübadiləsi: kommersiya müəssisələri, istehlakçılar arasında, həmçinin kommersiya müəssisələri və istehlakçılar arasında
- E.)Bütün cavablar doğrudur
72. Xidmətlərin interaktiv tədarükçüsü hansı fəaliyyəti yerinə yetirir?
- A.)Aparat və proqram təminatı istifadəçilərinə xidmətlər və kömək göstərir
- B. Axtarış sistemində kontent (məzmun) təklif edərək, yaxud reklam yerləşdirərək mənfəət yaradır
- C. Proqram təminatını, multimedia və digər kompüter məhsullarını İnternet vasitəsi ilə satır və çatdırır
- D. Məhsulların qiymətinin elektron nağdsız ödənişini, daim dəyişən, bəzən də alıcının hərəkətlərinə cavab olaraq dəyişən qiymətlər və mövcud ehtiyatlar haqqında məlumatları təklif edir
- E. Çoxsaylı mənbələrdən məzmunu və ya qoşmaları toplayır və başqa şirkətlərə yenidən satır
73. Elektron pullar sisteminin inkişafına təsir göstərən vacib amili göstərin:
- A. ənənəvi ödəniş alətləri ilə müqayisədə elektron pullar vasitəsilə ödənişin üstünlüyü
- B. elektron pul sahibindən alınan komissiyanın miqdarı
- C. elektron qurğulardan istifadənin sadəliyi
- D. elektron pul ödənişlərini qəbul edən infrastrukturun inkişaf səviyyəsi
- E.)Yuxarıda sadalananların hamısı
74. İnternet-mağaza nədir?
- A.)“Vitrin”i İnternetdə yerləşən və İnternet vasitəsilə malın sifarişinə imkan verən mağazadır
- B. malları reklam etmək üçün İnternetdə yerləşdirilən mağazadır
- C. elektron pulların satışı üçün mağazadır
- D. Vitriini İnternet vasitəsilə malları tanıتماğa xidmət edən mağazadır
- E. İnformasiya texnologiyalarının satışı üçün mağazadır
75. Sindikator nədir?
- A. Ümumi maraqları olan insanların ünsiyyət və informasiya mübadiləsi üçün virtual görüş yerini təmin edir
- B.) Çoxsaylı mənbələrdən məzmunu və ya qoşmaları toplayır və başqa şirkətlərə

yenidən satır

C. Proqram təminatını, multimedia və digər kompüter məhsullarını İnternet vasitəsi ilə satır və çatdırır

D. Çoxlu miqdarda mal almaq istəyən və ona görə də topdansatış endirimlərində marağı olan insanları qruplar şəklində birləşdirir

E. Elə bir alqı-satqı sistemidir ki, çoxsaylı alıcılar həmin sistem çərçivəsində bir çox tədarükçülərdən mal ala bilirlər

76. Virtual birlik nədir?

A. Ümumi maraqları olan insanların ünsiyyət və informasiya mübadiləsi üçün virtual görüş yerini təmin edir

B. Çoxsaylı mənbələrdən məzmunu və ya qoşmaları toplayır və başqa şirkətlərə yenidən satır

C. Proqram təminatını, multimedia və digər kompüter məhsullarını İnternet vasitəsi ilə satır və çatdırır

D. Çoxlu miqdarda mal almaq istəyən və ona görə də topdansatış endirimlərində marağı olan insanları qruplar şəklində birləşdirir

E. Elə bir alqı-satqı sistemidir ki, çoxsaylı alıcılar həmin sistem çərçivəsində bir çox tədarükçülərdən mal ala bilirlər

77. Rəqəmsal məhsulun çatdırılması nə deməkdir?

A. Ümumi maraqları olan insanların ünsiyyət və informasiya mübadiləsi üçün virtual görüş yerini təmin edir

B. Çoxsaylı mənbələrdən məzmunu və ya qoşmaları toplayır və başqa şirkətlərə yenidən satır

C.) Proqram təminatını, multimedia və digər kompüter məhsullarını İnternet vasitəsi ilə satır və çatdırır

D. Çoxlu miqdarda mal almaq istəyən və ona görə də topdansatış endirimlərində marağı olan insanları qruplar şəklində birləşdirir

E. Elə bir alqı-satqı sistemidir ki, çoxsaylı alıcılar həmin sistem çərçivəsində bir çox tədarükçülərdən mal ala bilirlər

78. Aqreqator nədir?

A. Ümumi maraqları olan insanların ünsiyyət və informasiya mübadiləsi üçün virtual görüş yerini təmin edir

B. Çoxsaylı mənbələrdən məzmunu və ya qoşmaları toplayır və başqa şirkətlərə yenidən satır

C. Proqram təminatını, multimedia və digər kompüter məhsullarını İnternet vasitəsi ilə satır və çatdırır

D.)Çoxlu miqdarda mal almaq istəyən və ona görə də topdansatış endirimlərində marağı olan insanları qruplar şəklində birləşdirir

E. Elə bir alqı-satqı sistemidir ki, çoxsaylı alıcılar həmin sistem çərçivəsində bir çox tədarükçülərdən mal ala bilirlər

79. İnteraktiv birja nədir?

A. Ümumi maraqları olan insanların ünsiyyət və informasiya mübadiləsi üçün virtual görüş yerini təmin edir

- B. Çoxsaylı mənbələrdən məzmunu və ya qoşmaları toplayır və başqa şirkətlərə yenidən satır
- C. Proqram təminatını, multimedia və digər kompüter məhsullarını İnternet vasitəsi ilə satır və çatdırır
- D. Çoxlu miqdarda mal almaq istəyən və ona görə də topdansatış endirimlərində marağı olan insanları qruplar şəklində birləşdirir
- E.) Elə bir alqı-satqı sistemidir ki, çoxsaylı alıcılar həmin sistem çərçivəsində bir çox tədarükçülərdən mal ala bilirlər

80. Elektron biznesdə biznes prosesləri nəyin hesabına avtomatlaşdırılır?

- A. İnformasiya sistemlərinin
- B. Qlobal şəbəkələrin
- C. Lokal şəbəkələrin
- D. Web-servizlərin
- E. Serverlərin

81. Elektron ticarətin inkişafına səbəb hansı amil olmuşdur?

- A. Biznes informasiyanın çoxalması
- B. Biznes modellərin qurulması
- C. İnformasiya texnologiyalarının inkişafı
- D. İri korporasiyaların inkişafı
- E. Məhsul mübadiləsinin təkmilləşdirilməsi

82. Elektron iqtisadiyyat hansı proses əsasında inkişaf edib?

- A. Elektron ticarət biznesi və servizinin inkişafı
- B. İnsanın rifahına xidmət edən obyektlərin inkişafı
- C. Sosial rifahın yüksəlməsi
- D. Həyat tərzinin yüksəlməsi
- E. Maddi nemətlər istehsalı

83. Aşağıdakı sistemlər biznes proseslərinin avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur:

- A. ERP
- B. BİM
- C. Bİ
- D. ECM
- E. HRM

84. Aşağıdakı sistemlər biznes proseslərinin avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur:

- A. ERP
- B. ECP
- C. Bİ
- D. ECM
- E. HRM

85. Aşağıdakı sistemlər biznes proseslərinin avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur:

- A. ERP

- B. HRP
- C. BI
- D. ECM
- E. HRM

86. ....informasiyanın emalı və idarəetmə qərarlarının qəbulu üçün nəzərdə tutulmuş informasiyanın, iqtisadi-riyazi metod və modellərin, texniki, proqram və digər vasitələrin məcmusudur.

- A) idarəetmənin informasiya sistemi
- B) idarəetmənin informasiya texnologiyası
- C) xidmət sistemi
- D) avtomatlaşdırılmış informasiya sistemi
- E) avtomatlaşdırılmış iş yerləri

87. İdarəetmənin informasiya sisteminin funksiyalarına aid deyil:

- A) informasiyanın əməli yığılı, ötürülməsi və emalı hesabına qəbul edilən qərarların əsaslandırılma dərəcəsini yüksəldir
- B) bazar iqtisadiyyatı şərtləri daxilində təşkilatın idarə edilməsi ilə qərarların vaxtında qəbul edilməsinə imkan verir
- C) vahid informasiya fondundan idarəetmənin bütün səviyyələrinin rəhbərlərinə lazım olan informasiyanın vaxtılı-vaxtında təqdim olunması hesabına idarəetmənin səmərəliliyinin artımına nail olur
- D) müxtəlif strukturlarda və idarəetmənin bütün səviyyələrində qəbul edilən qərarların razılaşdırılmasına şərait yaratmır
- E) iqtisadi obyektin cari vəziyyəti haqqında idarə edən personalın informasiyalaşdırılması hesabına əməyin məhsuldarlığının artırılmasının təmin olunmasına imkan verir

88. Regional informasiya sistemlərinə aiddir:

- A. inzibati idarəetmə aparatında informasiya xidməti məsələlərini həll edir və ölkənin bütün regionlarında fəaliyyət göstərir
- B.) konkret ərazidə yerləşən inzibati-ərazi obyektlərinin idarə edilməsi zamanı ortaya çıxan informasiya məsələlərinin həlli üçün nəzərdə tutulmuşdur.
- C. yerli özünüidarəetmə orqanlarında şəhərin sosial-iqtisadi sahələrinin bəndlərinin işinə nəzarət edir
- D. iqtisadi obyektin fəaliyyət sahələri üzrə təsnifat müxtəlif tipli müəssisə və təşkilatların istehsal – təsərrüfat fəaliyyətinə istiqamətlənmişdir.
- E. şəhərin sosial-iqtisadi sahələrinin tənzimlənməsi, yerli büdcənin, iqtisadi, sosial və təsərrüfat proqnozlarının emalının təmini üçün mütəxəssislərə informasiya xidməti fəaliyyəti göstərir

89. Federal informasiya sistemlərinə aiddir:

- A.) inzibati idarəetmə aparatında informasiya xidməti məsələlərini həll edir və ölkənin bütün regionlarında fəaliyyət göstərir
- B. konkret ərazidə yerləşən inzibati-ərazi obyektlərinin idarə edilməsi zamanı ortaya çıxan informasiya məsələlərinin həlli üçün nəzərdə tutulmuşdur

C. yerli özünüidarəetmə orqanlarında şəhərin sosial-iqtisadi sahələrinin bəndlərinin işinə nəzarət edir

D. iqtisadi obyektin fəaliyyət sahələri üzrə təsnifat müxtəlif tipli müəssisə və təşkilatların istehsal – təsərrüfat fəaliyyətinə istiqamətlənmişdir.

E. şəhərin sosial-iqtisadi sahələrinin tənzimlənməsi, yerli büdcənin, iqtisadi, sosial və təsərrüfat proqnozlarının emalının təmini üçün mütəxəssislərə informasiya xidməti fəaliyyəti göstərir

90. Bələdiyyə informasiya sistemlərinə aiddir:

A. inzibati idarəetmə aparatında informasiya xidməti məsələlərini həll edir və ölkənin bütün regionlarında fəaliyyət göstərir.

B. konkret ərazidə yerləşən inzibati-ərazi obyektlərinin idarə edilməsi zamanı ortaya çıxan informasiya məsələlərinin həlli üçün nəzərdə tutulmuşdur.

C. yerli özünü idarəetmə orqanlarında şəhərin sosial-iqtisadi sahələrinin bəndlərinin işinə nəzarət və onun tənzimlənməsi, yerli büdcənin, iqtisadi, sosial və təsərrüfat proqnozlarının emalının təmini üçün mütəxəssislərə informasiya xidməti fəaliyyəti göstərir.

D. iqtisadi obyektin fəaliyyət sahələri üzrə təsnifat müxtəlif tipli müəssisə və təşkilatların istehsal – təsərrüfat fəaliyyətinə istiqamətlənmişdir.

E. heç biri

91. Mərkəzləşdirilmiş informasiya texnologiyalarının funksiyalarına aiddir:

i. iqtisadi obyektin əsas funksional məsələlərinin həlli və informasiyanın emalı informasiya texnologiyalarının emal mərkəzində - mərkəzi serverdə - müəssisənin hesablama mərkəzində gedir.

b. mütəxəssisin konkret məsələlərinin həlli üçün istifadəçilərin iş yerlərində quraşdırılmış hesablama texnikası vasitələrinin lokal tətbiqinə əsaslanır.

c. avtomatlaşdırılmış verilənlər bankında bütün informasiya sisteminin konsentrasiyası və birgə verilənlər bazasının istifadəsi ilə yerlərdə funksional məsələlərin həlli proseslərinin inteqrasiyası ilə xarakterizə edilir.

d. müxtəlif texnoloji proseslərin (yumşaq texnoloji proseslər, energetika və s.) avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur

e. idarəedici personalın funksiyalarının avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur.

92. Mərkəzləşdirilməmiş informasiya texnologiyalarının funksiyalarına aiddir:

a. iqtisadi obyektin əsas funksional məsələlərinin həlli və informasiyanın emalı informasiya texnologiyalarının emal mərkəzində - mərkəzi serverdə - müəssisənin hesablama mərkəzində gedir.

B. mütəxəssisin konkret məsələlərinin həlli üçün istifadəçilərin iş yerlərində quraşdırılmış hesablama texnikası vasitələrinin lokal tətbiqinə əsaslanır.

b. avtomatlaşdırılmış verilənlər bankında bütün informasiya sisteminin konsentrasiyası və birgə verilənlər bazasının istifadəsi ilə yerlərdə funksional məsələlərin həlli proseslərinin inteqrasiyası ilə xarakterizə edilir.

- c. müxtəlif texnoloji proseslərin (yumşaq texnoloji proseslər, energetika və s.) avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur
  - d. idarəedici personalın funksiyalarının avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur.
93. Kombinasiya edilmiş informasiya texnologiyalarının funksiyalarına aiddir:
- a. iqtisadi obyektin əsas funksional məsələlərinin həlli və informasiyanın emalı informasiya texnologiyalarının emal mərkəzində - mərkəzi serverdə - müəssisənin hesablama mərkəzində gedir.
  - b. mütəxəssisin konkret məsələlərinin həlli üçün istifadəçilərin iş yerlərində quraşdırılmış hesablama texnikası vasitələrinin lokal tətbiqinə əsaslanır.
  - C.)avtomatlaşdırılmış verilənlər bankında bütün informasiya sisteminin konsentrasiyası və birgə verilənlər bazasının istifadəsi ilə yerlərdə funksional məsələlərin həlli proseslərinin inteqrasiyası ilə xarakterizə edilir.
  - c. müxtəlif texnoloji proseslərin (yumşaq texnoloji proseslər, energetika və s.) avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur
  - d. idarəedici personalın funksiyalarının avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur.
94. Qərar qəbuletmənin plan məsələlərinin reallaşmasının *strateji səviyyəsində hansı funksiya yerinə yetirilir?*
- A. təşkilatın bütünlükdə dayanıqlı fəaliyyəti təmin edilir
  - B. firmanın cari vəziyyəti haqqında sorğulara cavab hazırlanır və təşkilatın əməli idarəetməyə uyğun olan informasiya sellərinə nəzarət edilir
  - C. təşkilatın inkişafı üçün potensial təşkil edilir
  - D.) informasiya texnologiyasının təşkili hesabına firmada və xarici mühitdə işin cari vəziyyətinin, onların qarşılıqlı əlaqələrinin və strateji qərarların qəbul edilməsi üçün zəruri informasiyaya daxilolma təmin edilir
  - E. mütəxəssislər gündəlik əməli idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi üçün zəruri olan informasiya məhsulları ilə təmin edilir
95. Qərar qəbuletmənin plan məsələlərinin reallaşmasının *taktiki səviyyəsində hansı funksiya yerinə yetirilir?*
- A. təşkilatın bütünlükdə dayanıqlı fəaliyyəti təmin edilir
  - B. firmanın cari vəziyyəti haqqında sorğulara cavab hazırlanır və təşkilatın əməli idarəetməyə uyğun olan informasiya sellərinə nəzarət edilir
  - C. İnformasiya texnologiyasının təşkili hesabına firmada və xarici mühitdə işin cari vəziyyətinin, onların qarşılıqlı əlaqələrinin və strateji qərarların qəbul edilməsi üçün zəruri informasiyaya daxilolma təmin edilir
  - D.)verilənlərin emalı avtomatlaşdırılır və əsasən zəif strukturlaşdırılmış məsələlərin həllinə yardımçı olan modellərin reallaşdırılması təmin edilir
  - E. təşkilatın inkişafının perspektiv istiqamətləri təyin edilir
96. Qərar qəbuletmənin plan məsələlərinin reallaşmasının *əməli səviyyəsində hansı funksiya yerinə yetirilir?*

- A. verilənlərin emalı avtomatlaşdırılır və əsasən zəif strukturlaşdırılmış məsələlərin həllinə yardımçı olan modellərin reallaşdırılması təmin edilir
- B.) iqtisadi obyektin müxtəlif funksional məsələlərinin həlli üzrə çoxlu sayda cari əməliyyatlar yerinə yetirilir
- C. təşkilatın inkişafının perspektiv istiqamətləri təyin edilir
- D. İnformasiya texnologiyasının təşkili hesabına firmada və xarici mühitdə işin cari vəziyyətinin, onların qarşılıqlı əlaqələrinin və strateji qərarların qəbul edilməsi üçün zəruri informasiyaya daxilolma təmin edilir
- E. təşkilatın inkişaf prosesində əldə olunmuş potensial əsasında sifarişlərin reallaşdırılma qrafikləri və baza iş planları təşkil və təshih edilir
97. İdarəetmənin strateji səviyyəsinin əsas məqsədlərini sadalayın.
1. təşkilatın inkişafının prioritetlər sisteminin təyini
  2. təşkilatın bütünlükdə dayanıqlı fəaliyyətinin təmini
  3. təşkilatın inkişafının perspektiv istiqamətlərinin təyini
  4. qarşıya qoyulmuş məqsədlərə çatmaq üçün zəruri resursların seçimi və qiymətləndirilməsi
  5. təşkilatın inkişafı üçün potensialın təşkili
- A. 1, 4, 5
- B.) 1, 3, 4
- C. 1, 2, 3
- D. 2, 3, 4
- E. 3, 4, 5
98. İdarəetmənin taktiki səviyyəsinin əsas məqsədlərini sadalayın.
1. sifarişlərin reallaşdırılma qrafiklərinin və baza iş planlarının təşkili və təshih
  2. təşkilatın bütünlükdə dayanıqlı fəaliyyətinin təmini
  3. təşkilatın inkişafının perspektiv istiqamətlərinin təyini
  4. qarşıya qoyulmuş məqsədlərə çatmaq üçün zəruri resursların seçimi və qiymətləndirilməsi
  5. təşkilatın inkişafı üçün potensialın təşkili
- A. 1, 4, 5
- B. 1, 3, 4
- C.)1, 2, 5
- D. 2, 3, 4
- E. 3, 4, 5
99. İdarəetmənin əməli səviyyəsinin əsas məqsədlərini sadalayın.
1. sifarişlərin reallaşdırılma qrafiklərinin və baza iş planlarının təşkili və təshih
  2. istehsalın gedişinin planlaşdırılmış gedişdən sapmalarının təhlilini və qeydiyyatı
  3. təşkilatın bütünlükdə dayanıqlı fəaliyyətinin təmini
  4. arzuolunmaz sapmaların minimallaşdırılması və ya aradan qaldırılması üzrə qərarların işlənməsi və reallaşdırılması

5. təşkilatın inkişafı üçün potensialın təşkili

- A. 1, 5
- B. 1, 3
- C.) 2, 4
- D. 2, 3
- E. 2, 5

100. .... idarəetmə olan təşkilatlar ciddi koordinasiya edilmiş strukturların içərisində funksiya və səlahiyyətlərin paylanması ilə xarakterizə olunur. Cümləni tamamlayın.

- A.) Mərkəzləşdirilmiş
- B. Mərkəzləşdirilməmiş
- C. Korporativ hesablama şəbəkəsi
- D. Korporativ əS
- E. İntegrasiya edilmiş İS

101. .... forma təşkilat daxilində strateji biznes vahidlərinin ayrılması və ya öz büdcəsi olan fəaliyyətini sərbəst planlaşdıran gəlir mənbələri ilə xarakterizə olunur. Cümləni tamamlayın.

- A. Mərkəzləşdirilmiş
- B.) Mərkəzləşdirilməmiş
- C. Korporativ hesablama şəbəkəsi
- D. Korporativ əS
- E. İntegrasiya edilmiş İS

102. .... informasiyanın ötürülməsi üçün bir müəssisənin qarşılıqlı əlaqədə olan lokal hesablama şəbəkələrindən ibarət və territorial cəmləşməyə malik paylanmış integrasiya edilmiş sistemdir. Cümləni tamamlayın.

- A. Mərkəzləşdirilmiş
- B. Mərkəzləşdirilməmiş
- C.) Korporativ hesablama şəbəkəsi
- D. Korporativ əS
- E. İntegrasiya edilmiş İS

103. POP3, SMTP, UUCP protokollarının vəzifəsi,

- A. bazasında korporativ hesablama şəbəkələri abonentlərinin maraqları daxilində global xidmətlər kataloqlarının təşkilini
- B.) işləyən mövcud verilənlərin ötürülməsi şəbəkələrində beynəlxalq standartlar əsasında elektron poçtun mühafizəsini
- C. on-line və off-line rejimlərində strukturlaşdırılmış informasiyaya daxilolmanı
- D. vahid elektron poçt xidmətinin və elektron sənəd dövriyyəsinin təşkilini
- E. istifadəçilərə korporativ hesablama şəbəkəsinin kommunikasiya resursları ilə iş vasitələrini təqdim edən vahid istifadəçi interfeysinin reallaşmasını

104. X.500 protokollarının vəzifəsi,

- A.) bazasında korporativ hesablama şəbəkələri abonentlərinin maraqları daxilində global xidmətlər kataloqlarının təşkilini

B. işləyən mövcud verilənlərin ötürülməsi şəbəkələrində beynəlxalq standartlar əsasında elektron poçtun mühafizəsini

C. on-line və off-line rejimlərində strukturlaşdırılmış informasiyaya daxilolmanı

D. vahid elektron poçt xidmətinin və elektron sənəd dövriyyəsinin təşkilini

E. istifadəçilərə korporativ hesablama şəbəkəsinin kommunikasiya resursları ilə iş vasitələrini təqdim edən vahid istifadəçi interfeysinin reallaşmasını

105. ....firmaya nəzərən xarici istifadəçilərə - investora, vergi xidmətlərinə və s. iqtisadi informasiyanın təsvirinə yönəldilmişdir, bu halda təhlil üçün verilənlərin standart mühasibat - statistik hesabatları əsasında və digər informasiya mənbələrindən alınmış göstəricilərdən istifadə olunur. Cümləni tamamlayın.

A.) Birinci növ məsələlər

B. İkinci növ məsələlər

C. Üçüncü növ məsələlər

D. Dördüncü növ məsələlər

E. Beşinci növ məsələlər

106. Müəssisə daxilində texnologiyalar və personalla idarəetmə metodları neçə istiqamətə ayrılır:

A.) 2

B. 4

C.5

D. 3

E.6

107. Uğurlu kadr planlaşdırmasına aiddir,

A. işçilərin sayı və kvalifikasiyası

B. daxili motivasiyaya və işçinin bacarığına uyğun personaldan necə istifadə edilməsi

C. personalın inkişafı üçün şəraitin təmin olunması

D. planlaşdırılmış tədbirlərə çəkilən xərclər

E.) variantların hamısı

108. Uğurlu kadr planlaşdırmasına aid deyil,

A. işçilərin sayı və kvalifikasiyası

B. daxili motivasiyaya və işçinin bacarığına uyğun personaldan necə istifadə edilməsi

C.) iş texnologiyası və birgə fəaliyyətin tipi

D. planlaşdırılmış tədbirlərə çəkilən xərclər

E. personalın inkişafı üçün şəraitin təmin olunması

109. Attestasiya neçə tərkib hissədən ibarətdir.

A.) 2

B. 4

C. 5

D. 3

E.6

110. Altsistem aşağıdakı məsələləri həll edir,

- A. Müəssisənin təşkilati strukturunun formalaşması;
- B. ştat vəzifələrinin yüklənməsinin planlaşdırılması;
- C. vəzifə instruksiyalarının formalaşması;
- D. ştat cədvəllərinin formalaşması.
- E.) variantların hamısı

111. İş vahidinin təsvirinə aiddir:

- A. İşçiyə qoyulmuş tətəlləblərin təyini;
- B. çətinlik tutumunun hesablanması;
- C. məsuliyyət subyektinin təyinatı;
- D. instruksiyaların hazırlanması.
- F.) variantların hamısı

112. «Əmək haqqının əlavə edilməsinin hesab bloku»nun funksiyalarına aid deyil:

- A) əlavələrin cəminin hesablanması
- B) işçilərə kartotekaların ayrılması
- C) hesabatların formalaşması
- D) hesabataltı məbləğə görə borc balansının avtomatik hesablanması
- E) əlavələrin yenidən hesablanması

113. ““Hesabat verən şəxslərlə hesablamaların uçotu”nun funksiyalarına aid deyil:

- a.)əlavələrin cəminin hesablanması
- b. məsrəflərin norması əsasında hesabatda olan məbləğin həcmnin hesablanması.
- c. avtomatik formalaşmış müxabirləşmənin əllə təshihə
- d. hesabatda olan məbləğ haqqında verilənlərin daxil edilməsi
- e. hesabataltı məbləğin bağlanması və nəticələrin yekunlaşdırılması

114. Sosial-əmək sferasına aid olmayı seçin:

- a. əmək bazarının, məşğulluğun və işsizliyin vəziyyəti
- b.) əsas istehsal əməliyyatlarının yerinə yetirilməsi
- c. əhalinin gəliri
- d. əhalinin sosial müdafiəsi
- e. əməyin keyfiyyəti

115. *Personalın qiymətləndirilməsi* dedikdə ..... təyini başa düşülür.

- A) əməyin keyfiyyətinin
- B) əməyin intensivliyinin
- C) işçinin məşğul olduğu sahədə hazırlıq dərəcəsinin
- D) əməyin həcmnin
- E) əməyin məzmununun

116. İşçinin adını, soyadını, bioqrafik verilənlərini, hal-hazırda yerinə yetirdiyi iş və əmək müqaviləsi, şəxsiyyət verilənləri, ailə vəziyyəti və hərbi mükəlləfiyyəti haqqında informasiyanı saxlayan sənəd forması necə adlanır?

- A))kadr kartoçası

- B) şəxsi vəsiqə
- C) forma 9
- D) attestasiya vəsiqəsi
- E) CV-anket

117. Kadr kartoçkalarının, əmrlərin siyahısı və ştat cədvəlinin verilənləri üzrə müxtəlif ..... formalaşır.

- A) sorğular
- B))hesabatlar
- C) sənədlər
- D) diaqramlar
- E) meyarlar

118. Planlı və faktiki məzuniyyət, xəstəlik vərəqləri, iş vaxtının istifadəsi, yerinə yetirilmiş işlərin uçotu və əməyə görə əlavə mükafatlandırma sənədlərinin jurnallarının tutulması üçün nəzərdə tutulan altsistem hansıdır?

- A) İşçilərin yığılı və yerləşdirilməsi və personalın peşə artımı
- B))Əmək resurslarından istifadənin planlaşdırılması
- C) İş vaxtından istifadənin uçotu
- D) Ştat cədvəlinin planlaşdırılması
- E) İşçilər haqqında personal verilənlərinin yığılı

119. İşdən çıxarılan səbəbləri və işçilərin tələblərə uyğun kvalifikasiyası üzrə uyğunluğunun təhlili üçün nəzərdə tutulmuş altsistem necə adlanır?

- A)) İşçilərin yığılı və yerləşdirilməsi. Personalın peşə artımı
- B) Əmək resurslarından istifadənin planlaşdırılması
- C) İş vaxtından istifadənin uçotu
- D) Ştat cədvəlinin planlaşdırılması
- E) İşçilər haqqında personal verilənlərinin yığılı

120. İnzibati idarəetmə konturunun tərkib hissələrinə aid deyil,

- A. Marketingin idarə olunması
- B.) Satışın idarə olunması
- C. Layihələrin idarə olunması
- D. Kadrların uçotu və idarə olunması
- E. Maliyyə və təsərrüfat fəaliyyətinin təhlili

121. Əməli idarəetmə konturunun tərkib hissələrinə aid deyil,

- A. Alışın idarə olunması
- B.) Marketingin idarə olunması
- C. Tədarükçülərlə və alıcılarla hesablaşma
- D. Müqavilələrin başlanması
- E. İstehsal gücünün uçotu

122. Mühasibat uçotu konturunun tərkib hissələrinə aid deyil,

- A. Regionlararası mərkəzin uçotu
- B. Əsas vasitələrin uçotu

- C. Valyuta əməliyyatları
- D.) Maliyyə və təsərrüfat fəaliyyətinin təhlili
- E. Əmək haqqının hesablanması

123. İstehsalı idarəetmə konturunun tərkib hissələrinə aid deyil,

- A. Texniki-iqtisadi planlaşdırma
- B. İstehsalın əməli idarə olunması
- C.) Maliyyə və mühasibat hesablamaları
- D. Faktiki məsrəflərin uçotu
- E. Valyuta əməliyyatları

124. Firma dedikdə ..... ən ümumi adı düşülür.

- A)) iqtisadi, təsərrüfat, maliyyə fəaliyyətini həyata keçirən təşkilatın və ya hüquqi şəxs
- B) yalnız maliyyə fəaliyyətini həyata keçirən təşkilatın və ya hüquqi şəxs
- C) yalnız maliyyə fəaliyyətini həyata keçirən təşkilatın
- D) iqtisadi, maliyyə fəaliyyətini həyata keçirən təşkilatın
- E) yalnız maliyyə fəaliyyətini həyata keçirən hüquqi şəxs

125. Firmanın idarə olunmasının yeni metodlarının tətbiq edilməsi hansı təşkilati məsələlərin həllindən sonra mümkündür?

- A) Sənəd dövriyyəsinin idarə olunması, personalla idarəetmə və mühasibat uçotu
- B)) Sənəd dövriyyəsinin idarə olunması, personalla idarəetmə və mühasibat uçotu, təchizatın idarə olunması, satışın idarə olunması, maliyyənin idarə olunması
- C) Sənəd dövriyyəsinin idarə olunması, personalla idarəetmə və mühasibat uçotu, təchizatın idarə olunması, satışın idarə olunması
- D) Personalla idarəetmə və mühasibat uçotu, təchizatın idarə olunması, satışın idarə olunması, maliyyənin idarə olunması
- E) Sənəd dövriyyəsinin idarə olunması, personalla idarəetmə və mühasibat uçotu, təchizatın idarə olunması

126. Hər bir avtomatlaşdırılmış iş yerində sənəd dövriyyəsi sistemində rəhbərliyin vəzifələrinə daxildir:

- A) verilənlər bazasında informasiyaya baxış və onun redaktəsi, hesabatların tərtibi, xidməti məktubların hazırlanması, daxil olan korrespondensiyanın hazırlanması
- B) daxil olan korrespondensiyanın qeydiyyatı, çıxış korrespondensiyanın qeydiyyatı və göndərilməsi, verilənlər bazasına sənədlərin daxil edilməsi, sənədlərin arxivə verilməsi
- C) informasiya sistemi istifadəçilərinin qeydiyyatı, ayrı-ayrı verilənlər bazasına daxilolma hüququnun təyini, sənədlərin arxivə verilməsi.
- D)) verilənlər bazasında informasiyaya baxış, sərəncamların verilməsi və onların icrasına nəzarət.
- E) Bütün cavablar doğrudur

127. Hər bir avtomatlaşdırılmış iş yerində sənəd dövriyyəsi sistemində xidmətlərə və bölümlərə aid olan vəzifələr hansıdır?
- A) verilənlər bazasında informasiyaya baxış və onun redaktəsi, hesabatların tərtibi, xidməti məktubların hazırlanması, daxil olan korrespondensiyanın hazırlanması
  - B) daxil olan korrespondensiyanın qeydiyyatı, çıxış korrespondensiyanın qeydiyyatı və göndərilməsi, verilənlər bazasına sənədlərin daxil edilməsi, sənədlərin arxivə verilməsi
  - C) informasiya sistemi istifadəçilərinin qeydiyyatı, ayrı-ayrı verilənlər bazasına daxilolma hüququnun təyini, sənədlərin arxivə verilməsi.
  - D) verilənlər bazasında informasiyaya baxış, sərəncamların verilməsi və onların icrasına nəzarət.
  - E) Bütün cavablar doğrudur
128. Hər bir avtomatlaşdırılmış iş yerində sənəd dövriyyəsi sistemində katiblik üzərinə düşən vəzifələrə daxildir:
- A) verilənlər bazasında informasiyaya baxış və onun redaktəsi, hesabatların tərtibi, xidməti məktubların hazırlanması, daxil olan korrespondensiyanın hazırlanması
  - B) informasiya sistemi istifadəçilərinin qeydiyyatı, ayrı-ayrı verilənlər bazasına daxilolma hüququnun təyini, sənədlərin arxivə verilməsi.
  - C) daxil olan korrespondensiyanın qeydiyyatı, çıxış korrespondensiyanın qeydiyyatı və göndərilməsi, verilənlər bazasına sənədlərin daxil edilməsi, sənədlərin arxivə verilməsi
  - D) verilənlər bazasında informasiyaya baxış, sərəncamların verilməsi və onların icrasına nəzarət.
  - E) Bütün cavablar doğrudur
129. Verilənlər bazasının administratoru hansı vəzifəni yerinə yetirir?
- A) verilənlər bazasında informasiyaya baxış, sərəncamların verilməsi və onların icrasına nəzarət
  - B) informasiya sistemi istifadəçilərinin qeydiyyatı, ayrı-ayrı verilənlər bazasına daxilolma hüququnun təyini, sənədlərin arxivə verilməsi
  - C) daxil olan korrespondensiyanın qeydiyyatı, çıxış korrespondensiyanın qeydiyyatı və göndərilməsi, verilənlər bazasına sənədlərin daxil edilməsi, sənədlərin arxivə verilməsi
  - D) verilənlər bazasında informasiyaya baxış və onun redaktəsi, hesabatların tərtibi, xidməti məktubların hazırlanması, daxil olan korrespondensiyanın hazırlanması
  - E) Bütün cavablar doğrudur
130. Fərdi kompyuterlərin firmadaxili lokal hesablama şəbəkəsinə birləşdirilməsinin hansı üstünlükləri var?
- A) Resursların paylanması şəbəkənin resurslarından qənaətlə istifadə etmək imkanı yaradır

- B) Verilənlərin paylanması informasiyaya ehtiyacı olan işçi yerlərdən verilənlər bazasının idarə olunması və ona daxilolmaların mümkünlüyünü təqdim edir
- C) Prosesorun resurslarının paylanması şəbəkəyə daxil olan digər sistemlərlə verilənlərin emalı üçün hesablama gücündən istifadə etməyə imkan verir
- D) Hər bir işçi stansiyanın daxil ola biləcəyi xüsusi prosessor vasitəsilə mövcud resurslara müraciət olunur

E)) Bütün cavablar doğrudur

131. İşin yüksək məhsuldarlığı üçün şəbəkə əməliyyat sisteminə daxil olan instrumental vasitələrə aid deyil:

- A) şəbəkə əməliyyat sisteminin installyasiyası və müştərinin “müştəri-server” modelinə konfigurasiya
- B) istifadəçi hüquqlarının idarə olunma vasitələri
- C)) yalnız bir protokoldan istifadə
- D) məlumatların ötürülməsinin inteqrasiya edilmiş funksiyaları
- E) “müştəri-server” rejimində işin mümkünlüyü

132. İşin yüksək məhsuldarlığı üçün şəbəkə əməliyyat sisteminə aşağıdakılardan hansı daxildir?

- A) Şəbəkə əməliyyat sisteminin installyasiyası və müştərinin “müştəri-server” modelinə konfigurasiya
- B) İstifadəçi hüquqlarının idarə olunma vasitələri
- C) Məlumatların ötürülməsinin inteqrasiya edilmiş funksiyaları
- D) “müştəri-server” rejimində işin mümkünlüyü
- E)) Bütün cavablar doğrudur

133. Proqram komplekslərində reallaşan əsas prinsiplərdən biri olan intellektuallıq dedikdə nə başa düşülür?

- A)) informasiyanın yığımını və qeydiyyatını nəzərdə tutan ənənəvi yanaşmadan fərqli olaraq müəssisənin idarəetmə məsələlərinin həlli
- B) firmanın müxtəlif xidmətləri vasitəsilə sənədlərin «birbaşa» keçirilməsi
- C) sistemin mərhələlər üzrə tətbiqinin mümkünlüyü, çevik manevr
- D) firmada işləyən digər proqramlarla qarşılıqlı əlaqənin mümkünlüyü
- E) proqram kompleksinin müxtəlif istismar sxemlərini təmin edən güclü quraşdırılma mexanizminin olması

134. Proqram komplekslərində reallaşan əsas prinsiplərdən biri olan inteqrasiya olunma dedikdə nə başa düşülür?

- A) informasiyanın yığımını və qeydiyyatını nəzərdə tutan ənənəvi yanaşmadan fərqli olaraq müəssisənin idarəetmə məsələlərinin həlli
- B) sistemin mərhələlər üzrə tətbiqinin mümkünlüyü, çevik manevr
- C))firmanın müxtəlif xidmətləri vasitəsilə sənədlərin «birbaşa» keçirilməsi
- D) firmada işləyən digər proqramlarla qarşılıqlı əlaqənin mümkünlüyü
- E) proqram kompleksinin müxtəlif istismar sxemlərini təmin edən güclü quraşdırılma mexanizminin olması

135. Proqram komplekslərində reallaşan əsas prinsiplərdən biri olan modulluq dedikdə nə başa düşülür?

- A) informasiyanın yığılmasını və qeydiyyatını nəzərdə tutan ənənəvi yanaşmadan fərqli olaraq müəssisənin idarəetmə məsələlərinin həlli
- B)) sistemin mərhələlər üzrə tətbiqinin mümkünlüyü, çevik manevr
- C) firmanın müxtəlif xidmətləri vasitəsilə sənədlərin «birbaşa» keçirilməsi
- D) firmada işləyən digər proqramlarla qarşılıqlı əlaqənin mümkünlüyü
- E) proqram kompleksinin müxtəlif istismar sxemlərini təmin edən güclü quraşdırılma mexanizminin olması

136. Proqram komplekslərində reallaşan əsas prinsiplərdən biri olan açıqlıq dedikdə nə başa düşülür?

- A) informasiyanın yığılmasını və qeydiyyatını nəzərdə tutan ənənəvi yanaşmadan fərqli olaraq müəssisənin idarəetmə məsələlərinin həlli
- B) sistemin mərhələlər üzrə tətbiqinin mümkünlüyü, çevik manevr
- C) firmanın müxtəlif xidmətləri vasitəsilə sənədlərin «birbaşa» keçirilməsi
- D)) firmada işləyən digər proqramlarla qarşılıqlı əlaqənin mümkünlüyü
- E) proqram kompleksinin müxtəlif istismar sxemlərini təmin edən güclü quraşdırılma mexanizminin olması

137. Proqram komplekslərində reallaşan əsas prinsiplərdən biri olan uyuşqanlıq dedikdə nə başa düşülür?

- A) informasiyanın yığılmasını və qeydiyyatını nəzərdə tutan ənənəvi yanaşmadan fərqli olaraq müəssisənin idarəetmə məsələlərinin həlli
- B) sistemin mərhələlər üzrə tətbiqinin mümkünlüyü, çevik manevr
- C) firmanın müxtəlif xidmətləri vasitəsilə sənədlərin «birbaşa» keçirilməsi
- D) firmada işləyən digər proqramlarla qarşılıqlı əlaqənin mümkünlüyü
- E))proqram kompleksinin müxtəlif istismar sxemlərini təmin edən güclü quraşdırılma mexanizminin olması

138. Avtomatlaşdırılmış proqram kompleksinin istiqamətləndiyi məsələlər kompleksinin həlli neçə kontur ilə təmin olunur?

- A) 2
- B) 3
- C)) 4
- D) 5
- E) 6

139. Avtomatlaşdırılmış proqram kompleksinin istiqamətləndiyi məsələlər kompleksinin həlli konturlarına aid deyil:

- A) inzibati idarəetmə konturu
- B) əməli idarəetmə konturu
- C) istehsalın idarəetmə konturu
- D)) istehlakın idarəetmə konturu
- E) mühasibat uçotu konturu

140. Avtomatlaşdırılmış proqram kompleksinin istiqamətləndiyi məsələlər kompleksinin həlli konturlarına aiddir:

- A) inzibati idarəetmə konturu
- B) əməli idarəetmə konturu

- C) istehsalın idarəetmə konturu
- D) mühasibat uçotu konturu
- E)) bütün cavablar doğrudur

141. Şəbəkə planlaşdırması və idarə edilməsi layihələşdirmənin neçə mərhələsi var,

- A. 2
- B. 4
- C. 5
- D.) 3
- E.6

142. Layihənin idarə olunmasında neçə əsas rol oynayır,

- A. 2
- B.) 4
- C. 5
- D. 3
- E.6

143. Layihənin idarə olunmasının amillərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- A. zaman
- B.) kəmiyyət
- C. resurs
- D. pul
- E. keyfiyyət

144. “İşlənmə sona çatmışdır”, “Sınaqların başlanğıcı” kimi hadisələr aşağıdakılardan hansına aiddir,

- A. siyasət
- B.) dönüş nöqtələri
- C. məqsəd
- D. taktika
- E. vəzifə

145. “Kasatka” kompleksində istifadəçiyə aşağıdakı imkanlar təqdim olunur:

- A. məqsədlərin əldə olunması məntiqinin təşkil olunması;
- B. kompleks qərarın qəbulu;
- C. yüksək peşəkar səviyyədə strategiyanın işlənməsi;
- D. təşkilatın artımının və inkişafının genişləndirilməsi.
- E.) Variantların hamısı doğrudur

146. “Kasatka” proqramının *birinci* yüksək səviyyəsi necə adlanır,

- A. Planlaşdırma
- B. Marketing
- C.) Təşkilat
- D. Layihə
- E. Obyekt

147. “Kasatka” proqramının *ikinci* səviyyəsi necə adlanır,

- A. Planlaşdırma
- B. Marketing
- C. Təşkilat
- D.) Layihə
- E. Obyekt

148. “Kasatka” proqramının *üçüncü* səviyyəsi necə adlanır,

- A. Planlaşdırma
- B. Marketing
- C. Təşkilat
- D. Layihə
- E.) Obyekt

149. “Kasatka” kompleksində neçə pəncərə növündən istifadə olunur:

- A. 2
- B. 4
- C. 5
- D. 3
- E.) 6

150. *Alətlər* pəncərəsinin neçə nişanı var,

- A. 2
- B. 4
- C. 5
- D.) 3
- E. 6

151. Strateji planlaşdırmanın əsas komponentləri aşağıdakılardan hansılardır?

- A) məqsədlər, qərarın qəbulu üçün göstərişlər
- B) məqsədlər, planlaşdırma prosesinin əsas mərhələləri
- C)) məqsədlər, qərarın qəbulu üçün göstərişlər, planlaşdırma prosesinin əsas mərhələləri
- D) qərarın qəbulu üçün göstərişlər, planlaşdırma prosesinin əsas mərhələləri
- E) Hec biri

152. Məqsədlər necə olmalıdır?

- A) konkret və ölçülə bilən, zamana görə istiqamətlənmiş, uzunmüddətli və ya qısamüddətli
- B) uzunmüddətli və ya qısamüddətli, əldə oluna bilən və bir-birini dəstəkləyən
- C) konkret və ölçülə bilən, əldə oluna bilən və bir-birini dəstəkləyən
- D)) konkret və ölçülə bilən, zamana görə istiqamətlənmiş, uzunmüddətli və ya qısamüddətli, əldə oluna bilən və bir-birini dəstəkləyən
- E) Heç biri doğru deyil.

153. Prosedura .....

- A)) konkret situasiyalarda həyata keçiriləcək əməliyyatlara təlimat verir.
- B) konkret situasiyalarda nə etmək lazım olduğunu dəqiq göstərir.
- C) konkret qısamüddətli strategiyalardır.
- D) qərar qəbulu və fəaliyyət üçün ümumi istiqamətləri əks etdirir.

E) global məqsədlərin işlənilmə və inkişaf istiqamətlərinə yönəlmiş idarəetmədir.

154. Qaydalar .....

A) konkret situasiyalarda həyata keçiriləcək əməliyyatlara təlimat verir

B) konkret qısamüddətli strategiyalardır

C) konkret situasiyalarda nə etmək lazım olduğunu dəqiq göstərir

D) qərar qəbulu və fəaliyyət üçün ümumi istiqamətləri əks etdirir

E) global məqsədlərin işlənilmə və inkişaf istiqamətlərinə yönəlmiş idarəetmədir

155. Layihə nədir?

A) global məqsədlərin işlənilmə və inkişaf istiqamətlərinə yönəlmiş idarəetmədir

B) təşkilat üçün məqsədlərin seçilməsi və onların əldə olunması üçün nə etmək lazım olduğu haqqında qərar qəbuletmədir

C) məhdud maddi resurslar şəraitində əvvəlcədən müəyyən olunmuş məqsədin əldə olunması üçün həyata keçirilən tədbirlər toplusudur

D) hər bir əməliyyatın başlanğıcını və sonunu müəyyən edən təqvim qrafikidir.

E) konkret qısamüddətli strategiyalardır

156. Struktur planlaşdırma....

A) layihənin ayrı-ayrı əməliyyatlara bölünməsinə həyata keçirir.

B) hər bir əməliyyatın başlanğıcını və sonunu müəyyən edən təqvim qrafikini qurur.

C) təşkilat üçün məqsədlərin seçilməsi və onların əldə olunması üçün nə etmək lazım olduğu haqqında qərar qəbuletmə prosesidir.

D) global məqsədlərin işlənilmə və inkişaf istiqamətlərinə yönəlmiş idarəetmədir.

E) Bütün cavablar doğrudur.

157. Təqvim planlaşdırılması .....

A) layihənin ayrı-ayrı əməliyyatlara bölünməsinə həyata keçirir

B) təşkilat üçün məqsədlərin seçilməsi və onların əldə olunması üçün nə etmək lazım olduğu haqqında qərar qəbuletmə prosesidir

C) mərhələsində hər bir əməliyyatın başlanğıcını və sonunu müəyyən edən təqvim qrafiki qurulur

D) global məqsədlərin işlənilmə və inkişaf istiqamətlərinə yönəlmiş idarəetmədir.

E) Bütün cavablar doğrudur.

158. Layihənin idarə olunmasında əsas amillər hansılardır?

A) zaman, resurs və pul

B) zaman, resurs, pul və keyfiyyət

C) resurs, pul və keyfiyyət

D) zaman, resurs və keyfiyyət

E) zaman, pul və keyfiyyət

159. Layihənin idarə olunma sistemində vəzifə dedikdə nə başa düşülür?

- A) layihənin və onun ayrı-ayrı mərhələlərinin sona çatmasının qiymətləndirilmə meyarı
- B) təşkilat üçün məqsədlərin seçilməsi və onların əldə olunması üçün nə etmək lazım olduğu haqqında qərar qəbuletmə prosesi
- C)) layihənin həyata keçirilməsi üçün bütün fəaliyyət və hadisələr
- D) layihənin idarə olunması səviyyələrinin miqdarı
- E) informasiya mübadiləsi sistemi və vasitələri
160. Layihənin resursu dedikdə nə başa düşülür?
- A) layihənin və onun ayrı-ayrı mərhələlərinin sona çatmasının qiymətləndirilmə meyarı
- B) layihənin idarə olunması səviyyələrinin miqdarı
- C) layihənin ayrı-ayrı əməliyyatlara bölünməsi
- D))layihə üzrə işlərin yerinə yetirilməsi üçün lazım olan insanlar və avadanlıqlar
- E) Bütün cavablar doğrudur
161. “Kasatka” ilə iş idarəetmənin hansı səviyyələrini nəzərdə tutur?
- A) Təşkilat, Layihə
- B)) Təşkilat, Layihə, Obyekt
- C) Layihə, Obyekt
- D) Təşkilat, Obyekt
- E) Bütün cavablar doğrudur
162. “Kasatka” proqramında idarəetmənin **Obyekt** adlı üçüncü səviyyəsi -.....
- A) konkret layihənin marketinq kompleksini işləyən məsul şəxslər üçün nəzərdə tutulmuşdur.
- B) “Kasatka” paketinin quraşdırıldığı təşkilatın rəhbəri üçün nəzərdə tutulmuşdur.
- C) təşkilat üçün məqsədlərin seçilməsi və onların əldə olunması üçün nə etmək lazım olduğu haqqında qərar qəbuletmə prosesi üçün nəzərdə tutulmuşdur.
- D)) konkret obyektin işinə məsuliyyət daşıyan rəhbərin avtomatlaşdırılmış iş yerinin təmini üçün nəzərdə tutulmuşdur
- E) Bütün cavablar doğrudur
163. “Kasatka” kompleksində pəncərənin növlərinə aiddir:
- A) strateji planlaşdırma dövrü pəncərəsi
- B) marketinq kompleksi pəncərəsi
- C) menecment kompleksi pəncərəsi
- D) sualların seçim pəncərəsi
- E)) bütün cavablar doğrudur
164. “Kasatka” proqramının əsas menyu xətkəsi punktuna aiddir:
- A) “Справочники /Arayışlar”, Справка/Arayış
- B) “Окна/Пəncərələr”, Выход/Çıxış
- C) Администратор /Administrator
- D) “SBI/SBI”
- E))Bütün cavablar doğrudur.

165. “Kasatka” kompleksində *təşkilat səviyyəsini* xarakterizə edir,
- A.) yüksək idarəetmə
  - B. orta hissənin idarə edilməsi
  - C. ən aşağı hissənin idarə edilməsi
  - D. idarəetmədə genişlənmə
  - E. strategiyanın işlənməsi
166. İKT-dən istifadə etməklə şəbəkə idarəetməsinin xarici üstünlüklərinə aid deyil,
- A.) Transaksiyaların dəyərinin azalması
  - B. Xidmətlərin göstərilməsinin tezləşməsi
  - C. Yüksək səmərəlilik
  - D. Xidmətlərdən istifadə imkanlarının artması
  - E. Xidmətlərin göstərilməsində innovasiyalar
167. İKT-dən istifadə etməklə şəbəkə idarəetməsinin daxili üstünlüklərinə aid deyil,
- A. Təkrarlanan funksiyaların ləğvi
  - B.) Xidmətlərin göstərilməsində innovasiyalar
  - C. Transaksiyaların dəyərinin azalması
  - D. Bürokratik prosedurların sadələşdirilməsi
  - E. Daha yaxşı koordinasiya və kommunikasiya
168. e-hökumət” dedikdə dövlət aparatı işinin aşkarlığını və səmərəliliyini artırmaq məqsədi ilə onun informasiyalaşdırılmasına yönəlmiş kompleks tədbirlər başa düşülməlidir. Bu ifadə aşağıdakılardan hansına aiddir,
- A. S.A.Dyatlov (2002)
  - B. Abramson və Mins (2001)
  - C.) V.V. Turovets (2005)
  - D. Muir və Oppenheim (2002)
  - E. cavablar arasında doğru cavab mövcud deyil
169. E-hökumət təkamül prosesində **“İnformasiyanın yerləşdirilməsi”** mərhələsinə aiddir:
- A.) dövlət strukturları İnternetdə baza səviyyəsində iştirak edirlər və dövlət orqanları öz işləri barədə məlumatları veb-sayt vasitəsilə verirlər.
  - B. dövlət hakimiyyəti nümayəndələri ilə vətəndaşlar arasında ikitərəfli qarşılıqlı əlaqələr aparılır.
  - C. dövlət orqanları nümayəndələri ilə vətəndaşlar arasında qarşılıqlı əlaqələr real vaxtda olur. Buna texnoloji baza və yüksək ixtisaslı kadr hazırlığı imkan verir.
  - D. vahid standartlara söykənən dövlət idarəçiliyinin elektron infrastrukturunun yaradılması ilə e-hökumət keyfiyyətə daha yüksək mərhələyə keçir.
  - E. Variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
170. E-hökumət təkamül prosesində **“Əks əlaqə - interaktiv qarşılıqlı əlaqə”** mərhələsinə aiddir:
- A. dövlət strukturları İnternetdə baza səviyyəsində iştirak edirlər və dövlət orqanları öz işləri barədə məlumatları veb-sayt vasitəsilə verirlər.

B.) dövlət hakimiyyəti nümayəndələri ilə vətəndaşlar arasında ikitərəfli qarşılıqlı əlaqələr aparılır.

C. dövlət orqanları nümayəndələri ilə vətəndaşlar arasında qarşılıqlı əlaqələr real vaxtda olur. Buna texnoloji baza və yüksək ixtisaslı kadr hazırlığı imkan verir.

D. vahid standartlara söykənən dövlət idarəçiliyinin elektron infrastrukturunun yaradılması ilə e-hökumət keyfiyyətə daha yüksək mərhələyə keçir.

E. Variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil

171. E-hökumət təkamül prosesində "**Tranzaksiya**" mərhələsinə aiddir:

A. dövlət strukturları İnternetdə baza səviyyəsində iştirak edirlər və dövlət orqanları öz işləri barədə məlumatları veb-sayt vasitəsilə verirlər.

B. dövlət hakimiyyəti nümayəndələri ilə vətəndaşlar arasında ikitərəfli qarşılıqlı əlaqələr aparılır.

C.) dövlət orqanları nümayəndələri ilə vətəndaşlar arasında qarşılıqlı əlaqələr real vaxtda olur. Buna texnoloji baza və yüksək ixtisaslı kadr hazırlığı imkan verir.

D. vahid standartlara söykənən dövlət idarəçiliyinin elektron infrastrukturunun yaradılması ilə e-hökumət keyfiyyətə daha yüksək mərhələyə keçir.

E. Variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil

172. E-hökumət təkamül prosesində "**Dövlət strukturunun transformasiyası**" mərhələsinə aiddir:

A. dövlət strukturları İnternetdə baza səviyyəsində iştirak edirlər və dövlət orqanları öz işləri barədə məlumatları veb-sayt vasitəsilə verirlər.

B. dövlət hakimiyyəti nümayəndələri ilə vətəndaşlar arasında ikitərəfli qarşılıqlı əlaqələr aparılır.

C. dövlət orqanları nümayəndələri ilə vətəndaşlar arasında qarşılıqlı əlaqələr real vaxtda olur. Buna texnoloji baza və yüksək ixtisaslı kadr hazırlığı imkan verir.

D.) vahid standartlara söykənən dövlət idarəçiliyinin elektron infrastrukturunun yaradılması ilə e-hökumət keyfiyyətə daha yüksək mərhələyə keçir.

E. Variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil

173. Elektron idarəçiliyin birinci tipi aşağıdakılardan hansıdır,

A.) Kibernetik ofis (Cyber Official)

B. Bürokratik quruluş

C. Tələb üzrə agentlik (Agency on Demand)

D. Tam "e-hökumət"

E. Tranzaksiya

174. Elektron idarəçiliyin ikinci tipi aşağıdakılardan hansıdır,

A. Kibernetik ofis (Cyber Official)

B.) Bürokratik quruluş

C. Tələb üzrə agentlik (Agency on Demand)

D. Tam "e-hökumət"

E. Tranzaksiya

175. Elektron idarəçiliyin üçüncü tipi aşağıdakılardan hansıdır,

A. Kibernetik ofis (Cyber Official)

B. Bürokratik quruluş

- C.) Tələb üzrə agentlik (Agency on Demand)
 D. Tam “e-hökumət”
 E. Tranzaksiya
176. Elektron idarəçiliyin dördüncü tipi aşağıdakılardan hansıdır,
 A. Kibernetik ofis (Cyber Official)
 B. Bürokratik quruluş
 C. Tələb üzrə agentlik (Agency on Demand)
 D.) Tam “e-hökumət”
 E. Tranzaksiya
177. E -hökumət infrastrukturunun daxili konturuna aiddir,
 A. hökumət-vətəndaş (G2C)
 B. hökumət-biliklər (G2K)
 C.) G2G – “hökumət-hökumət”
 D. G2C – “hökumət-vətəndaşlar” və G2B - “hökumət-biznes”
 E. hökumət-üçüncü sektor (G2N)
178. E -hökumət infrastrukturunun xarici konturuna aiddir,
 A. hökumət-vətəndaş (G2C)
 B. hökumət-biliklər (G2K)
 C. G2G – “hökumət-hökumət”
 D.) G2C – “hökumət-vətəndaşlar” və G2B - “hökumət-biznes”
 E. hökumət-üçüncü sektor (G2N)
179. E-hökumət strategiyasının 1-ci mərhələsi - məlumatın yerləşdirilməsinə aşağıdakılardan hansı aiddir,
 A. Hökumət orqanlarının İnternetdə baza şəklində iştirakı
 B. Səhifələrin yeniləşdirilməyən məzmunu - dövlət idarələrinin “vizit kartları”
 C. Məlumat kitabçaları
 D. İctimaiyyətlə əlaqələr şöbələri üçün məlumat
 E.) Variantların hamısı doğrudur
180. Gücləndirilmiş e-imzanın üstünlüklərinə aiddir,
 A. gizlilik (confidentiality);
 B. bütünlük (integrity);
 C. tanınma (authentication);
 D. Məsuliyyətdən yayınmanın mümkünsüzlüyü (non-repudiation).
 E.) Variantların hamısı doğrudur
181. Elektron sertifikatın vacib 2 hissəsi hansılardır?
 A. Elektron imza və açıq açar şifrələməsi
 B. Mübadilə olunan məlumatın şifrələnməsi
 C.) Subyekt haqda məlumatlar və onun açıq açarı
 D. SM yoxlayır, sertifikat verir və bu sertifikatların fəaliyyətini tənzimləyir
 E. İnteraktiv inteqrasiya olunmuş xidmətlər
182. *Rəqəmsal demokratiya nədir?*

- a. informasiya cəmiyyəti üçün xarakterik dövlət idarəetməsinin həyata keçirilmə konsepsiyasıdır
- b. dövlətdə ali qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyətinə malik şəxslər və idarələr yığıdır
- c. elektron hökumətin təqdim etdiyi müəyyən imkanlardan istifadə üsullarıdır
- d. hökumətin və dövlətin daha səmərəli qarşılıqlı təsir üsuludur
- e.)elektron hökumət çərçivəsində vətəndaşların öz maraqlarının müdafiə və dövlətlə əməkdaşlıq formalarının təyin olunma atributudur

183. Hakimiyyətin müasir tələblərə uyğun fəaliyyətinin təmini prinsipidir:

- A) “yeni dövlət menecmenti”
- B))“bir pəncərə”
- C) “yenidən qurulan dövlət”
- D) “yenidənqurma”
- E) “yeni həyat tərz”

184. Dövlət idarəetməsində hansı dəyərlərin nəzərə alınması məsləhət görülür?

- A) siyasi
- B))şəxsi
- C) hüquqi
- D) sosial-siyasi
- E) universal təşkilati

185. Ödəniş üzrə verilənlərin ötürülməsi zamanı təhlükəsizlik protokolu hesab edilir:

- A. VAN
- B. TCP/IP
- C. CVV2/CVC2
- D. EVM
- E.) SSL

186. Elektron verilənlərin mühafizəsi sistemidir:

- A. VAN
- B. TCP/IP
- C. CVV2/CVC2
- D.) EVM
- E. SSL

187. EVM –i həyata keçirən xidmətlər hansı funksiyaları yerinə yetirməlidir?

- A. təsadüfi və ya məqsədli səhvlərdən mühafizənin təmini
- b. topologiyalar, trafik həcmi, giriş əldə etmə üsulu, avadanlıqların tipi, istifadəçilərin kəmiyyətindəki dəyişikliklərə adaptasiyanın təminatı
- c. müxtəlif istehsalçılar tərəfindən təchiz edilən proqram və aparat vasitələrinin müxtəlif tiplərinin dəstəklənməsi
- d. işin vasiləsizliyinin və diaqnostik pozuntuların təmin edilməsi üçün şəbəkənin dəstəklənməsi və idarəetmənin həyata keçirilməsi

e.) variantların hamisi doğrudur

188. EVM – i həyata keçirən xidmətlərə aid deyil:

- A. Elektron poçt daxil olmaqla EVM – in bütöv tətbiqi məsələlər spektrini reallaşdırmaq
- B. Əməkdaşların maksimal mümkün tələblərinin sayını reallaşdırmaq
- C. Ehtiyat surət çıxarma və qəzadan sonra bərpa edilmə xidmətlərinin qoşulması
- D.) Şəbəkə üzrə əlaqə yaradılan şəxsin həqiqətən də özünü təqdim edən şəxs olmasına əmin olmaq (abonentin/verilənlər mənbəyinin autentifikasiyası)
- E. İşin vasiləsizliyinin və diaqnostik pozuntuların təmin edilməsi üçün şəbəkənin dəstəklənməsi və idarəetmənin həyata keçirilməsi

189. First Direct sistemi fiziki şəxslərin fərdi ödəmələrinin hansı növündə tətbiq edilir?

- A.)ev telefonu ilə xidmət
- B. avtomatik kassa aparatları (bankomatlar) ilə ödənişlər
- C. satış nöqtəsində ödənişlər
- D. internet vasitəsilə maliyyə xidməti
- E. cavablar arasında doğru variant mövcud deyil

190. Visa sisteminin kartları neçə mühafizə səviyyəsinə malikdirlər:

- A.5
- B.6
- C.4
- D.)7
- E.8

191. Internet-Bank sisteminin funksiyalarıdır:

- A. ödəmə hesabların banka göndərilməsi
- B. ödənişin istifadə edilməsi haqda məlumat
- C. şəxsi hesabda olan qalıq haqda məlumat
- D. giriş-çıxış əməliyyatları haqda informasiya
- E.)variantların hamısı doğrudur

192. Elektron ödəmə sistemlərinin neçə növü mövcuddur?

- A. 6
- B. 5
- C. 3
- D.)2
- E. 4

193. Elektron ödəmə vasitələrinin neçə tipi mövcuddur?

- A.6
- B.5
- C.)3
- D.2
- E.4

194. Avtorizasiya funksiyası nədir?

A. sənədin ilkin mətninin sonrakı dəyişiklik və təhriflərdən mühafizəsinə zəmanət verir

B.)sənədin müəllifinin kim olduğunu dəqiq göstərir

C. göndərən başqa sənədi deyil, məhz göndərdiyi sənədi imzaladığını təsdiq edir

D. sənədi imzalayanın sənəddə qeyd olunmuş məlumatla razı olması haqqında şəhadət verir

E. cavablar arasında düzgün variant mövcud deyil.

195. Öz sahibinə bütün dünyada eksklüziv üstünlüklər təmin edən ən prestij kart hansıdır?

A. Platinum

B. Visa Classic

C.)Titanium

D. Mastercard

E. Gold karta

196. Elektron ödəmə sistemlərinə aiddir:

A. Kredit kartları

B. Elektron pullar və cib kisələri

C. Mikroprosessorlu kredit kartları

D. Elektron çeklər və veksellər

E.)Bütün cavablar doğrudur

197. Elektron cib kisəsi hansı informasiyanı özündə saxlayır?

A. kredit kartı haqqında informasiyanı

B. elektron pullar haqqında informasiyanı

C. istifadəçinin kimliyini təyin edən məlumatları

D. istifadəçinin adını

E.)yuxarıda sadalananların hamısını

198. Distent bank xidməti texnologiyalarına aid deyil:

A. İnternet banking

B. mobil banking

C. PC-banking

D.)nağd pulla banking

E. bankomatlardan istifadə etməklə xidmət

199. Elektron pullar sisteminin inkişafına təsir göstərən vacib amili göstərin:

A. ənənəvi ödəniş alətləri ilə müqayisədə elektron pullar vasitəsilə ödənişin üstünlüyü

B. elektron pul sahibindən alınan komissiyanın miqdarı

C. elektron qurğulardan istifadənin sadəliyi

D. elektron pul ödənişlərini qəbul edən infrastrukturun inkişaf səviyyəsi

E.)yuxarıda sadalananların hamısı

200. Biometrik göstəricilərin neçə növü vardır?

A.3

B.6

C.4

D.) 5

E.2

201. Azərbaycanda yerli Banklar tərəfində təklif olunan E-banking xidmətlərinə aiddir:

- A. Pul köçürmələri
- B. İnternet Banking
- C. Plastik kartlar və Pos-terminallar
- D. Mobile Banking
- E.)yuxarıda sadalananların hamısı

202. Elektron ödəmə üsulları hansılardır?

- 1. ödəmə sistemində olan virtual terminal vasitəsilə
- 2. elektron çeklər və veksellər vasitəsilə
- 3. mobile Banking vasitəsilə
- 4. smart kart vasitəsilə

A.1,3   B. 1,2   C.)1,4   D.2,4   E. 2,3

203. Bank vasitəsilə ödəmələr hansılardır?

- 1. Çek ödəmə
- 2. Mobile Banking
- 3. Plastik kartlar vasitəsilə ödəmələr
- 4. Nağd pulla banking
- 5. Elektron ödəmə sistemləri

A.)1, 3, 5   B. 1, 2, 5   C. 1, 4, 5   D. 2, 4, 5   E. 2, 3, 5

204. Biometrik göstəricilərə aiddir:

- A. Barmaq çapı
- B. Səsin tanınması
- C. Yazı xəttinin tanınması
- D. Gözün tanınması
- E.)Yuxarıda sadalananların hamısı

205. Cirrus – Maestro plastik kartların hansı növünə aiddir?

- A. kredit
- B. qızıl və platin
- C. debet
- D.)elektron
- E. cavablar arasında düzgün variant mövcud deyil

206. MasterCard Standard, Visa Classic plastik kartların hansı növünə aiddir?

- A.)kredit
- B. qızıl və platin
- C. debet
- D. elektron
- E. cavablar arasında düzgün variant mövcud deyil

207. ..... – maddi mühitin obyekt və hadisələri, obyekt və hadisələrin parametrləri, xassə və vəziyyətləri haqqında onların özündə saxladığı qeyri-müəyyənliyi azaldan məlumatdır. Cümləni tamamlayın.

A.) İnformasiya

B. Sistem

C. İnformasiya məhsulu

D. İnformasiya xidməti

E. İnformasiya resursu

208. ....– maddi və ya qeyri-maddi formada yayılmaq üçün istehsalçı tərəfindən yaradılmış verilənlərin məcmusudur. İnformasiya məhsulu digər maddi məhsul kimi xidmətlər vasitəsilə yayıla bilər. Cümləni tamamlayın.

A. İnformasiya

B. Sistem

C.) İnformasiya məhsulu

D. İnformasiya xidməti

E. İnformasiya resursu

209. ....- informasiya məhsullarının istifadəçinin ixtiyarına verilməsidir. Cümləni tamamlayın.

A. İnformasiya

B. Sistem

C. İnformasiya məhsulu

D.) İnformasiya xidməti

E. İnformasiya resursu

210. ....elmi, istehsal, idarəetmə və digər məsələlərin həlli üçün maddi daşıyıcıda istənilən formada qeydə alınmış informasiya toplusudur. Cümləni tamamlayın.

A. İnformasiya

B. Sistem

C. İnformasiya məhsulu

D. İnformasiya xidməti

E.) İnformasiya resursu

211. Aşağıdakılardan hansı informasiya resurslarına aiddir:

A. mövzu

B. mülkiyyət forması

C. daxil olma

D. təsvir forması

E.)variantların hamısı

212. Aşağıdakılardan hansı informasiya resurslarına aid deyil:

A.mövzu

B.mülkiyyət forması

C.) görüntü

D.daxil olma

E.təsvir forması

213. *Mövzu* formalı informasiya resursuna aid olanını seçib qruplaşdırın:

1. ictimai-siyasi

2. dövlət

3. elmi
4. elektron
5. hüquqi
6. iqtisadi
7. gizli

A)) 1,3,5,6 B) 2,3,4,5 C) 1,2,4,7 D) 1, 2,3,4 E) 1,3,5,7

214. *Mülkiyyət* formalı informaiya resurslarına aid olanını seçib qruplaşdırın.

1. elektron
2. dövlət
3. məhdud
4. hüquqi
5. bələdiyyə
6. özəl

A) 1,3,5,6 B) 2,3,4,5 C) 1,2,4 D) 1,2,3 E)) 2,5,6

215. *Daxil olma* formalı informaiya resurslarına aid olanını seçib qruplaşdırın.

1. açıq
2. iqtisadi
3. gizli
4. əyani
5. elektron
6. məhdud

A)) 1,3,6 B) 2,3,4,5 C) 1,2,4 D) 1,2,3 E) 2,5,6

216. *Təsvir* formalı informaiya resurslarına aid olanını seçib qruplaşdırın.

1. mətni
2. kağız
3. əyani
4. elektron
5. səsli
6. gizli

A) 1,3,6 B) 2,3,4,5 C) 1,2,4,6 D)) 1,3,5 E) 2,5,6

217. *Daşıyıcı* formalı informaiya resurslarına aid olanını seçib qruplaşdırın.

1. əyani
2. kağız
3. açıq
4. elektron
5. texniki

A) 1,3,4 B) 3,5 C)) 2,4 D) 1,3,5 E) 2,5,6

218. *İnformasiyalaşdırma* terminini elmə hansı alim gətirmişdir,

- A. T.Veblen
- B. K.Menger
- C. Q.Pospelov
- D. Y.Şumpeter
- E.) A.Yerşov

219. *Təşkilatın fəaliyyəti nəticəsində meydana çıxan məlumatlar işlərin daxili vəziyyətini xarakterizə edir.* Bu ifadə formalaşma mənbələrinə görə və konkret təşkilata münasibətdə informasiya resurslarının hansı növünə aid edilir,

- A. ümumi
- B. xüsusi
- C.) daxili
- D. kənar
- E. xarici

220. *Təşkilatın təsir etdiyi mühit haqqında məlumatları özündə saxlayır.* Bu ifadə formalaşma mənbələrinə görə və konkret təşkilata münasibətdə informasiya resurslarının hansı növünə aid edilir,

- A. ümumi
- B. xüsusi
- C. daxili
- D. kənar
- E.) xarici

221. *İnformasiya bazarına aid olanını müəyyənləşdirin.*

- A. İşgüzar informasiya
- B. Elmi və professional informasiya
- C. Sosial-siyasi və hüquqi informasiya
- D. Kütləvi və istehlak informasiya
- E.) Variantların hamısı

222. *Sistem fəaliyyət göstərdikdə onun elementləri arasında qarşılıqlı əlaqə zamandan asılı olmazsa, onda sistemin elementləri arasındakı əlaqə necə adlanır,*

- A. mürəkkəb əlaqə
- B.) statik əlaqə
- C. sadə əlaqə
- D. dinamik əlaqə
- E. xüsusi əlaqə

223. *Sistem fəaliyyət göstərdikdə onun elementləri arasında qarşılıqlı əlaqə zamandan asılı olaraq dəyişərsə, onda belə əlaqə necə adlanır,*

- A. mürəkkəb əlaqə
- B. statik əlaqə
- C. sadə əlaqə
- D.) dinamik əlaqə
- E. xüsusi əlaqə

224. *Sistemləri neçə əlamətə görə təsnifləndirmək olar:*

- A.) 2
- B. 3
- C. 5
- D. 4
- E. 6

225. Sistemin elementləri və bu elementlər arasındakı qarşılıqlı əlaqələr əvvəlcədən müəyyən olunmuş qaydada mövcud olur, bu növ sistemlərin tədqiqi zamanı heç bir qeyri-müəyyənlik olmur, belə halda sistemin özünü necə aparacağı əvvəlcədən məlumdur. Bu ifadə sistemlərin hansı növünə aiddir,

- A) mürəkkəb
- B) ehtimali
- C) sadə
- D) çox mürəkkəb
- E)) determinik

226. Sistemdə elementlər və onlar arasındakı əlaqələrin dəyişməsi ehtimal xarakterlidir, yəni müxtəlif vəziyyətlərdə bu sistemlərin özlərini necə aparacağı haqqında əvvəlcədən fikir söyləmək çətinidir, odur ki, bu növ sistemlər idarəetmə baxımından xüsusi maraq doğurur və praktikada bunlara daha çox təsadüf edilir.

Bu ifadə sistemlərin hansı növünə aiddir,

- A.mürəkkəb
- B.) ehtimali
- C.sadə
- D.çox mürəkkəb
- E. determinik

227. Sistem qarşılıqlı əlaqədə fəaliyyət göstərən az sayda elementlərdən ibarət olub, şaxələnməyən quruluşa malikdir və sadə funksiyaları yerinə yetirir, bu cür sistemlər və onlardakı dəyişikliklər asanlıqla təsvir oluna bilər. Bu ifadə sistemlərin hansı növünə aiddir,

- A.mürəkkəb
- B.ehtimali
- C.) sadə
- D.çox mürəkkəb
- E. determinik

228. Sistem qarşılıqlı əlaqədə fəaliyyət göstərən çoxsaylı elementlərdən ibarət olub, şaxələnmən quruluşa malikdir və daha mürəkkəb funksiyaları yerinə yetirir, hər hansı bir elementin və ya əlaqənin dəyişilməsi sistemin bir çox elementlərinin dəyişilməsinə səbəb olur. Bu ifadə sistemlərin hansı növünə aiddir,

- A.) mürəkkəb
- B.ehtimali
- C. sadə
- D.çox mürəkkəb
- E. determinik

229. Bu elə sistemlərdir ki, onların vəziyyətini bu və ya başqa səbəblərə görə tam şərh etmək mümkün olmur. Bu ifadə sistemlərin hansı növünə aiddir,

- A. mürəkkəb
- B.ehtimali
- C. sadə
- D.) çox mürəkkəb

E. determinik

230. Sistem komponentlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- A. Sistemin strukturunu, yəni sistemin elementləri çoxluğunu və onlar arasındakı qarşılıqlı əlaqə və eləcə də əks əlaqə;
- B. sistemin hər bir elementinin funksiyası;
- C. hər bir elementin və bütünlükdə sistemin giriş və çıxışı;
- D. sistemin və onun ayrı-ayrı elementlərinin məqsəd və məhdudiyyətləri
- E.) daxili və xarici mənbələrdən informasiyanın daxil edilməsi;

231. İstənilən təyinətli informasiya sistemlərinin işini təmin edən proseslərə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- A. daxili və xarici mənbələrdən informasiyanın daxil edilməsi;
- B.) sistemin və onun ayrı-ayrı elementlərinin məqsəd və məhdudiyyətləri
- C. giriş informasiyasının emalı və onun əlverişli formada təsviri;
- D. informasiyanın xaric edilməsi və ya digər sistemə ötürülməsi;
- E. əksinə əlaqə – bu təşkilatın giriş informasiyasının korreksiyası üçün adamlar tərəfindən işlənmiş informasiya

232. İnformasiya sistemlərinin əsas xassələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir:

- A. İstənilən informasiya sistemi təhlil edilə bilər, qurula bilər, sistemin qurulmasının ümumi prinsipləri əsasında idarə olunandır;
- B. informasiya sistemi dinamik inkişaf edəndir;
- C. informasiya sisteminin yaradılması zamanı sistemli yanaşmadan istifadə zəruridir;
- D. informasiya sisteminin çıxış məhsulu elə informasiyadır ki, onun əsasında qərar çıxarılır;
- E.) variantların hamısı doğrudur

233. İS-lər neçə komponentdən ibarətdir:

- A. 2
- B.) 3
- C. 5
- D. 4
- E. 6

234. İS-lərinin komponentlərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir,

- 1. informasiya texnologiyaları
- 2. telekommunikasiyalar
- 3. funksional altsistemlər və əlavələr
- 4. institusional mühit
- 5. informasiya-hesablama sistemləri
- 6. informasiya sistemləri ilə idarəetmə

A)) 1,3,6 B) 2,3,4,5 C) 1,2,4 D) 1,2,3 E) 2,5,6

235. İS-lərinin *informasiya texnologiyaları* komponentlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- A. Aparatura
- B.) İS-in inkişafı

- C. Verilənlər
- D. Telekommunikasiyalar
- E. Proqram təminatı

236. İS-lərinin *funksional altsistemlər və əlavələr* komponentlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- A. İstehsal
- B. Mühasibat və maliyyə
- C.) Proqram təminatı
- D. Satış və marketinq
- E. Kadrlar

237. İnformasiya texnologiyasının əsas komponentləri hansıdır?

1. texniki vasitələr kompleksi
  2. proqram vasitələri sistemi
  3. təşkilati
  4. istehsal funksional sistemləri
- A) 1, 2, 4
  - B)) 1, 2, 3
  - C) 1, 4, 5
  - D) 2, 4, 5
  - E) 2, 3, 4

238. İnformasiya texnologiyasının texniki vasitələr kompleksi komponentinə aiddir,

- A.) hesablama, telekommunikasiya və təşkilati texnika;
- B. ümumi (sistem) və funksional (tətbiqi) PT;
- C. metodik təminat sistemləri
- D. istehsal funksional sistemləri
- E. maddi istehsal texnologiyası

239. İnformasiya texnologiyasının proqram vasitələri sistemi komponentinə aiddir,

- A. hesablama, telekommunikasiya və təşkilati texnika;
- B.) ümumi (sistem) və funksional (tətbiqi) PT;
- C. metodik təminat sistemləri
- D. istehsal funksional sistemləri
- E. maddi istehsal texnologiyası

240. İnformasiya texnologiyasının təşkilati komponentinə aiddir,

- A. hesablama, telekommunikasiya və təşkilati texnika;
- B. ümumi (sistem) və funksional (tətbiqi) PT;
- C.) metodik təminat sistemləri
- D. istehsal funksional sistemləri
- E. maddi istehsal texnologiyası

241. Məhsul istehsalı texnologiyasının maddi komponentlərinə aid olanını qruplaşdırın.

1. Xammal və materialların hazırlanması

2. Maddi məhsul istehsalı
3. Verilənlərin emalı və nəticə informasiyanın alınması
4. İstehsal olunmuş məhsulların satışı
5. Verilənlərin və ya ilkin informasiyanın yığılı

1.) 1, 2, 4
2. 1, 2, 3
3. 1, 4, 5
4. 2, 4, 5
5. 2, 3, 4

242. Məhsul istehsalı texnologiyasının informasiya komponentlərinə aid olanını qruplaşdırın.

1. Xammal və materialların hazırlanması
2. Nəticə informasiya əsasında qərar qəbulətmə üçün informasiyanın istifadəçiyə ötürülməsi
3. Verilənlərin emalı və nəticə informasiyanın alınması
4. İstehsal olunmuş məhsulların satışı
5. Verilənlərin və ya ilkin informasiyanın yığılı

- A) 1, 2, 4
- B) 1, 2, 3
- C) 1, 4, 5
- D)) 2, 3, 5
- E) 2, 3, 4

243. İnformasiya texnologiyalarının fərqli xassələrinə aiddir,

- A. Cəmiyyətin informasiya resurslarını aktivləşdirməyə və səmərəli istifadə etməyə imkan verir, bu da onun inkişafı üçün ən mühüm strateji amildir.
- B. Cəmiyyətin həyatında daha əhəmiyyətli yer tutan informasiya proseslərini optimallaşdırmağa və avtomatlaşdırmağa imkan verir.
- C. İT insanlar arasında qarşılıqlı əlaqələri təmin etmək üçün daha çox vacibdir,
- D. İT təhsil sisteminin və cəmiyyətin mədəni inkişafında mərkəzi yer tutur.
- E.) Variantların hamısı doğrudur.

244. İnformasiya texnologiyalarının fərqli xassələrinə aid deyil,

- A. İT yeni biliklərin əldə edilməsi və alınmasında açar rolunu oynayır.
- B. Cəmiyyətin inkişafının müasir mərhələsi üçün prinsipial mühüm olan fakt odur ki, İT-nin istifadəsi və aktiv inkişafı bəşəriyyətin qlobal proqramlarının həllinə və eləcə də, dünya birliyinin məruz qaldığı qlobal böhranın aradan qaldırılması zərurəti ilə əlaqədar problemlərin həllinə kömək edə bilər.
- C.) İqtisadi proseslərin optimal idarə edilməsi onlar haqqında kifayət qədər informasiya olmadan mümkün deyil.
- D. İT təhsil sisteminin və cəmiyyətin mədəni inkişafında mərkəzi yer tutur.
- E. İT insanlar arasında qarşılıqlı əlaqələri təmin etmək üçün daha çox vacibdir.

245. İlkin və törəmə sənədlər şəklində əks etdirilir. Bu ifadə iqtisadi informasiyanın hansı xüsusiyyətinə aiddir,

- A.) İİ təsvir formasına görə spesifikdir
 B. İİ həcmliidir
 C. İİ dövridir
 D. İİ təbii və dəyər göstəriciləri sisteminin köməyilə istehsal-təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrini əks etdirir
 E. İİ emal üsullarına görə spesifikdir
246. İqtisadi proseslərin optimal idarə edilməsi onlar haqqında kifayət qədər informasiya olmadan mümkün deyil. Bu ifadə iqtisadi informasiyanın hansı xüsusiyyətinə aiddir,
 A. İİ təsvir formasına görə spesifikdir
 B.) İİ həcmliidir
 C. İİ dövridir
 D. İİ təbii və dəyər göstəriciləri sisteminin köməyilə istehsal-təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrini əks etdirir
 E. İİ emal üsullarına görə spesifikdir
247. İqtisadi informasiyanın emal dərəcəsinə görə təsnifat növüdür:
 A. xarici, daxili, çıxış
 B. statik, dinamik
 C.)ilkin, aralıq, nəticə
 D. kompüter şəbəkələri, teleqraf, dövrü nəşr
 E. giriş, çıxış, xarici
248. İnfomasiyanın texniki ötürmə vasitəsi deyil:
 A. televizor, radio
 B. dövrü nəşr
 C.)skaner
 D. rabitə vasitələri
 E. kompüter şəbəkələri
249. Xarici-giriş informasiya ..... Cümləni tamamlayın.
 A.) xaricdən daxil olur və cəmiyyətdə gedən prosesləri əks etdirir;
 B. rəqiblərə, ölkənin idarəedicilik orqanlarına, nazirliklərə və həm də kütləvi informasiya vasitələrinə verilən informasiyadır.
 C. nəzarət üçün, daxili siyasətin təyini və standartların qəbul edilməsi üçün təşkilat rəhbərliyinin istifadə etdiyi informasiyadır.
 D. vəzifələrin bölüşdürülməsində və tabeçilikdə olanların daxili və xarici davranış qaydalarının təsdiqində rəhbərlikdən alınan informasiyadır.
 E. emal prosesində hesabi və məntiqi əməliyyatlar yerinə yetirilir, nəticələr isə mətni sənədlər, cədvəl, diaqram və qrafiklər şəklində təsvir olunur.
250. Xarici-çixış informasiya ..... Cümləni tamamlayın.
 A. xaricdən daxil olur və cəmiyyətdə gedən prosesləri əks etdirir;
 B.) rəqiblərə, ölkənin idarəedicilik orqanlarına, nazirliklərə və həm də kütləvi informasiya vasitələrinə verilən informasiyadır.
 C. nəzarət üçün, daxili siyasətin təyini və standartların qəbul edilməsi üçün təşkilat rəhbərliyinin istifadə etdiyi informasiyadır.

D. vəzifələrin bölüşdürülməsində və tabeçilikdə olanların daxili və xarici davranış qaydalarının təsdiqində rəhbərlikdən alınan informasiyadır.

E. emal prosesində hesabi və məntiqi əməliyyatlar yerinə yetirilir, nəticələr isə mətni sənədlər, cədvəl, diaqram və qrafiklər şəklində təsvir olunur.

251. Daxili-giriş informasiya..... Cümləni tamamlayın.

A. xaricdən daxil olur və cəmiyyətdə gedən prosesləri əks etdirir;

B. rəqiblərə, ölkənin idarəedicilik orqanlarına, nazirliklərə və həm də kütləvi informasiya vasitələrinə verilən informasiyadır.

C.) nəzarət üçün, daxili siyasətin təyini və standartların qəbul edilməsi üçün təşkilat rəhbərliyinin istifadə etdiyi informasiyadır.

D. vəzifələrin bölüşdürülməsində və tabeçilikdə olanların daxili və xarici davranış qaydalarının təsdiqində rəhbərlikdən alınan informasiyadır.

E. emal prosesində hesabi və məntiqi əməliyyatlar yerinə yetirilir, nəticələr isə mətni sənədlər, cədvəl, diaqram və qrafiklər şəklində təsvir olunur.

252. Daxili-çıxış informasiya..... Cümləni tamamlayın.

A. xaricdən daxil olur və cəmiyyətdə gedən prosesləri əks etdirir;

B. rəqiblərə, ölkənin idarəedicilik orqanlarına, nazirliklərə və həm də kütləvi informasiya vasitələrinə verilən informasiyadır.

C. nəzarət üçün, daxili siyasətin təyini və standartların qəbul edilməsi üçün təşkilat rəhbərliyinin istifadə etdiyi informasiyadır.

D.) vəzifələrin bölüşdürülməsində və tabeçilikdə olanların daxili və xarici davranış qaydalarının təsdiqində rəhbərlikdən alınan informasiyadır.

E. emal prosesində hesabi və məntiqi əməliyyatlar yerinə yetirilir, nəticələr isə mətni sənədlər, cədvəl, diaqram və qrafiklər şəklində təsvir olunur.

253. Hansı variantda iqtisadi informasiyanın təsvir vasitələri verilmişdir?

A) əlamətlər, mətnlər, işçi vərəqlər

B) işçi kitablar, işçi vərəqlər

C))sənədlər, göstəricilər, rekvizitlər

D) göstəricilər, rekvizitlər, cədvəllər

E) sənədlər, göstəricilər, diaqramlar

254. İT-ını kompyuter şəbəkələrinin qurulma üsuluna görə təsnifləşdirin:

1. Lokal

2. Çoxsəviyyəli

3. WIMP - interfeysli

4. Əmr interfeysinə malik

5. Paylanmış

A) 1, 2, 4

B) 1, 2, 3

C)) 1, 2, 5

D) 2, 3, 5

E) 2, 3, 4

255. İT-ını informasiyanın emalı texnologiyalarının növlərinə görə təsnifləşdirin:

1. Verilənlər bazasının idarəetmə sistemləri

2. Ekspert sistemləri
3. Paylanmış sistemlər
4. İnteqrasiya olunmuş paketlər
5. Proqramlaşdırma sistemləri
6. SILK-interfeysli

A) 1,3,6 B) 2,3,4,5 C)) 1,2,4,5 D) 1,3,5,6 E) 2,5,6

256. İT-ını istifadəçi interfeysinin tipinə görə təsnifləşdirin:

1. Əmr interfeysinə malik
2. Proqramlaşdırma interfeysli
3. WIMP – interfeysli
4. SILK-interfeysli
5. Multimedia interfeysli

A.) 1, 3, 4

B. 1, 2, 3

C. 1, 2, 5

D. 2, 3, 5

E. 2, 3, 4

257.İT-ını sosial-iqtisadi proseslərin idarə olunması sahəsinə görə təsnifləşdirin:

1. Ekspert sistemləri
2. İstehsalın və təsərrüfat prosesinin idarə olunması
3. İnteqrasiya olunmuş paketlər
4. Ticarətin idarə olunması
5. Uçot və auditor
6. Sığorta

A) 1,3,6 B) 2,3,4,5 C)) 2,4,5,6 D) 1,3,5,6 E) 2,5,6

259. WIMP – interfeysə aiddir:

- A))qrafik obrazlar vasitəsilə istifadəçilərlə dialoq yaradır
- B) istifadəçiyə İT-ni ərazi üzrə paylanmış informasiya və hesablama resurslarına müraciət vasitələri şəklində təqdim edir
- C) insan nitqini təhlil edir
- D) özündə açar ifadələri saxlayan əmrləri yerinə yetirir
- E) istifadəçi kompyuterə əmrlər verir, kompyuter bu əmrləri yerinə yetirir və nəticəni istifadəçiyə təqdim edir

260. SILK – interfeysə aid deyil:

- A) bu texnologiya daha çox insanın ünsiyyət formasına yaxındır
- B) az-az istifadə olunur
- C))istifadəçiyə İT-ni ərazi üzrə paylanmış informasiya və hesablama resurslarına müraciət vasitələri şəklində təqdim edir
- D) bu interfeys daxilində insanla kompyuter arasında “danışiq” gedir
- E) insan nitqini təhlil edir, özündə açar ifadələri saxlayan əmrləri yerinə yetirir

261. Verilənlərin emalının həll məsələlərinə aid olmayanını göstərin:

- A. idarəetmə obyektinin planlaşdırılmış vəziyyətinin qiymətləndirilməsi;
- B. planlaşdırılmış vəziyyətdən sapmaların qiymətləndirilməsi;

- C.) İİ təbii və dəyər göstəriciləri sisteminin köməyilə istehsal-təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin təhlili
- D. sərəpmların səbəbinin aşkar edilməsi;
- E. mümkün həll və əməliyyatların təhlili.

262. Qərarlaşdırılmış qrafik əsasında təşkil edilir, məsələn, şirkətdə aylıq satışın təşkili. Bu ifadə idarəetmənin informasiya texnologiyasında hansı hesabat tipinə aid edilir,

- A.) Müntəzəm hesabatlar
- B. Xüsusi hesabatlar
- C. Cəmləyici hesabatlar
- D. Fövqəladə hesabatlar
- E. Məxfi (xüsusi) hesabatlar

263. İdarə edənlərin tələblərinə görə və ya şirkətdə planlaşdırılmış hadisənin baş verdiyi zaman yaradılır. Bu ifadə idarəetmənin informasiya texnologiyasında hansı hesabat tipinə aid edilir,

- A. Müntəzəm hesabatlar
- B.) Xüsusi hesabatlar
- C. Cəmləyici hesabatlar
- D. Fövqəladə hesabatlar
- E. Məxfi (xüsusi) hesabatlar

264. Verilənlər xüsusi qruplarda birləşdirilir, çeşidlənir, aralıq və son nəticələr üçün ayrılmış sahələrə yazılır. Bu ifadə idarəetmənin informasiya texnologiyasında hansı hesabat tipinə aid edilir,

- A. Müntəzəm hesabatlar
- B. Xüsusi hesabatlar
- C.) Cəmləyici hesabatlar
- D. Fövqəladə hesabatlar
- E. Məxfi (xüsusi) hesabatlar

265. Fövqəladə xarakterli verilənləri özündə saxlayır. Bu ifadə idarəetmənin informasiya texnologiyasında hansı hesabat tipinə aid edilir,

- A. Müntəzəm hesabatlar
- B. Xüsusi hesabatlar
- C. Cəmləyici hesabatlar
- D.) Fövqəladə hesabatlar
- E. Məxfi (xüsusi) hesabatlar

266. .... yığılmış informasiya əsasında informasiya təsirlərinin emalı və onların idarəetmə obyektlərinə ötürülməsi üçün nəzərdə tutulmuşdur. Cümləni tamamlayın.

- A) informasiya texnologiyası
- B) informasiya sistemi
- C)) idarəedici obyekt
- D) informasiyanın emalı
- E) informasiya inqilabı

267. “İqtisadi informasiya” ifadəsi neçənci illərdə hesablama texnikası vasitələrini xalq təsərrüfatının müxtəlif sahələrinin idarə olunmasına tətbiq edilməsi ilə əlaqədar dilimizə daxil olmuşdur,

- A. 1950
- B. 1980
- C.) 1960
- D. 1970
- E. 1990

268. 1950-ci ildə kompyuterdə fikirləşmə qabiliyyəti olması sualına həsr edilmiş “Hesablayıcı maşın və ağıl” məqaləsinin müəllifi aşağıdakılardan hansıdır,

- A. Dekart
- B.)Tyurin
- C. Nyuell
- D. Şennon
- E. Makkarti

269. Psixologiyada ehtimal olunan seçimin modeli daha çox riyazi psixologiya sahəsində çalışan mütəxəssislərin maraq dairəsində olmuşdur, intellektual sistemlər sahəsində əsasən məntiqi tibb modelinə üstünlük verilirdi. Bu ifadə aşağıdakı modellərdən hansına aiddir,

- A. labirint
- B.) təlim
- C. fərziyyə
- D. asosiativ
- E.məntiq

270. İnsan psixologiyasında məsələlərin həllində istifadə edilir, bu modelə əsasən insana hər hansı bir məsələnin öyrədilməsi ehtimal xarakteri daşıyan assesiativ əlaqənin formalaşması prosesində baş verir. Bu ifadə aşağıdakı modellərdən hansına aiddir,

- A. labirint
- B. təlim
- C. fərziyyə
- D.)asosiativ
- E.məntiq

271. ....– süni ağıl yaratmağı qarşısına məqsəd qoyan, insan beyninin psixofizioloji fəaliyyətinin süni sistemlərin köməyi ilə modelləşdirilməsidir. Cümləni tamamlayın.

- A. psixoloji
- B. neyroinformatika
- C.)bionik
- D. proqram-praqmatik
- E. neyrofizioloji

272. .... hesablayıcı maşınların köməyi ilə insanın təfəkkür fəaliyyətini deyil, onun nəticəsini istehsal etməyə imkan verən aparat-proqram vasitələrinin yaradılmasıdır. Cümləni tamamlayın.

- A. psixoloji
- B. neyroinformatika
- C. bionik
- D.)praqmatik
- E. neyrofizioloji

273. Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur. Bu ifadə biliklərin hansı xüsusiyyətinə aiddir,

- A. daxili interpretasiyalıq
- B.)strukturluluq
- C. bağlılıq
- D fəallıq
- E. faktoqrafik

274. Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır. Bu ifadə biliklərin hansı xüsusiyyətinə aiddir,

- A. daxili interpretasiyalıq
- B. strukturluluq
- C.)bağlılıq
- D fəallıq
- E. faktoqrafik

275. ....biliklər – onları anlayışlar dəsti və onların qarşılıqlı əlaqəsi kimi də interpretasiya etmək olar. Cümləni tamamlayın.

- A.)anlayışlı
- B. konstruktiv
- C. prosedur
- D. faktoqrafik
- E. interpretasiyalı

276. ....biliklər – bu, müxtəlif obyektlərin hissələrinin strukturu və qarşılıqlı əlaqəsi haqqında biliklərdir. Cümləni tamamlayın.

- A. anlayışlı
- B.)konstruktiv
- C. prosedur
- D. faktoqrafik
- E. interpretasiyalı

277. ....biliklər – bu, müxtəlif məsələlərin həllinin metod, alqoritm və proqramlar məcmusudur. Cümləni tamamlayın.

- A. anlayışlı
- B. konstruktiv
- C.)prosedur
- D. faktoqrafik

E. interpretasiyalı

278. .... biliklər – bu, obyekt, hadisə və onların elementlərinin kəmiyyət və keyfiyyət xarakteristikaları haqqında informasiya və biliklərin mövcudluğudur. Cümləni tamamlayın.

A. anlayışlı

B. konstruktiv

C. prosedur

D.)faktoqrafik

E. interpretasiyalı

279. Süni intellekt sistemlərində biliklərin təqdim olunmasının əsas universal modellərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

A. semantik şəbəkələr

B.)konstruktiv sistemlər

C. freymlər

D. produksion sistemlər

E. məntiqi modellər

280. Adresat nədir,

A.)fəaliyyətin nəticəsindən istifadə edən şəxs

B. fəaliyyəti dayandırılmış şəxs

C.)fəaliyyətdə olan və bu fəaliyyəti hərəkətə gətirən şəxs

D. fəaliyyətdən kənar şəxs

E. variantların heç biri doğru deyil

281. “Şərt – Əməl” tipli qaydalara əsaslanan sistemlər biliklərin təqdim olunma modellərinin hansı tipinə aiddir,

A. semantik şəbəkələr

B. konstruktiv sistemlər

C. reymlər

D.)produksion sistemlər

E. məntiqi modellər

282. Biliklərin daxili interpretasiyalıq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

A.)Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.

B. Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.

C. Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.

D. Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.

E. variantların heç biri doğru deyil,

283. Biliklərin strukturluluq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

A. Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.

B.)Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.

C. Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.

D. Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.

E. variantların heç biri doğru deyil,

284. Biliklərin bağlılıq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

A. Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.

B. Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.

C.)Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.

D. Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.

E. variantların heç biri doğru deyil,

285. Biliklərin fəallıq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

A. Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.

B. Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.

C. Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.

D.)Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.

E. variantların heç biri doğru deyil,

286. Ars Maqna aparatı nə məqsədlə yaradılmışdır ?

a)) müsəlmanları xristianlaşdırmaq məqsədilə

b) süni intellekti inkişaf etdirmək məqsədilə

c) intellektin maşınlarda tətbiqini təkmilləşdirmək məqsədilə

d) heç biri

e) insan intellektindən daha güclü bir intellektin yaradılması məqsədilə

287. İlk robotlar neçənci illərdə yaradılmışdır,

A. 50-ci illərdə

B.) 60-cı illərdə

C. 70-ci illərdə

D. 80-ci illərdə

E. 90-cı illərdə

288. 70-ci illərdə yaradılmış nəqliyyat avtonom interal robot necə adlanırdı,

A.) TAİR

B. MICIN

C. PUFF

D. DENDRAL

E. PROSPECTOR

289. Mobil robotlar:

1. fiziksel bir nöqtəyə sabitlənmişdir
  2. çizilmiş bir çevrədə rəqs edir
  3. istənilən funksiyaları yerinə yetirə bilir
- a)1,2 b)2,3 c)1,2,3 d)1,3 e)heç biri

290. Hərəkət sistemlərinə görə mobil robotları neçə tipə ayırırlar?

- a)2
b)4
c)4
d)6
e)5

291. Hərəkət sistemlərinə görə mobil robotlar hansı tiplərə ayrılırlar?

- a)təkərli,paletli
b)paletli,ayaqlı
c)təkərli,ayaqlı
d))təkərli,paletli,ayaqlı
e)ayrılmaz

292. Sualtı-araşdırma robotları:

- a))güvənlik ya da qoruyucu məqsədlə istifadə olunan kompyuter kontrollu mobil robotlardır
b)daha çox əsgərlik məqsədlə istifadə olunur
c)bioloji hadisələrə əsaslanaraq hazırlanmış kiçik robotlardır
d)kosmosda araşdırmalar aparmaq və keşflər etmək üçün hazırlanan robotlardır
e)işığa,səsə reaksiya verən robotlardır

293. Uçan mobil robotlar:

- a)güvənlik ya da qoruyucu məqsədlə istifadə olunan kompyuter kontrollu mobil robotlardır
b))daha çox əsgərlik məqsədlə istifadə olunur
c)bioloji hadisələrə əsaslanaraq hazırlanmış kiçik robotlardır
d)kosmosda araşdırmalar aparmaq və keşflər etmək üçün hazırlanan robotlardır
e)işığa,səsə reaksiya verən robotlardır

294. Kosmik-araşdırma robotları:

- a)güvənlik ya da qoruyucu məqsədlə istifadə olunan kompyuter kontrollu mobil robotlardır
b)daha çox əsgərlik məqsədlə istifadə olunur
c)bioloji hadisələrə əsaslanaraq hazırlanmış kiçik robotlardır
d))kosmosda araşdırmalar aparmaq və keşflər etmək üçün hazırlanan robotlardır
e)işığa,səsə reaksiya verən robotlardır

295. BEAM robotları:

- a)güvənlik ya da qoruyucu məqsədlə istifadə olunan kompyuter kontrollu mobil robotlardır

- b) daha çox əsgərlik məqsədilə istifadə olunur
- c) bioloji hadisələrə əsaslanaraq hazırlanmış kiçik robotlardır
- d) kosmosda araşdırmalar aparmaq və kəşflər etmək üçün hazırlanan robotlardır
- e) operatorun uzaqdan çalışdırması ilə istifadə edilən robotlardır

296. GPS-naviqasiya nədir?

- a) hərəkət edən obyektin koordinantlarını bir neçə metr dəqiqliyilə müəyyən etməyə imkan verən peyk naviqasiya sistemi kompleksidir
- b) bir korpusda olan qəbuledici və kompyuterdən ibarədir
- c) operatorun uzaqdan idarə olunması ilə istifadə olunan sistemdir
- d) əsgərlik məqsədilə istifadə olunan aparatdır
- e) heç biri

297. GPS naviqasiya peyk sistemi harada hazırlanmışdır?

- a) Almaniya
- b) ABŞ
- c) Yaponiya
- d) Kanada
- e) Rusiya

298. GPS naviqator nədir?

- a) hərəkət edən obyektin koordinantlarını bir neçə metr dəqiqliyilə müəyyən etməyə imkan verən peyk naviqasiya sistemi kompleksidir
- b) bir korpusda olan qəbuledici və kompyuterdən ibarədir
- c) operatorun uzaqdan idarə olunması ilə istifadə olunan sistemdir
- d) əsgərlik məqsədilə istifadə olunan aparatdır
- e) heç biri

299. GPS naviqator aşağıdakıları icra edir:

1. qəbuledici orbitdə yerləşən peykdən siqnalları qəbul edir
2. istənilən nöqtəyə qədər optimal marşurtu asanlıqla hesablaya bilir
3. göndərilən siqnaldan kompyuter şifrəni açır
4. qəbuledicinin coğrafi mövqeyini qeyd edir
5. monitorinq aparmaq imkanına malikdir

- a) 1,2,3 b) 2,3,5 c) 2,5 d) 1,3,4 e) 4,5

300. GPS naviqasiya hans əməliyyatları yerinə yetirə bilir?

1. qəbuledici orbitdə yerləşən peykdən siqnalları qəbul edir
2. yükdaşımaları effektiv təşkil etməyə imkan verir
3. fəaliyyəti koordinasiya edir
4. həm quruda, həm dənizdə və ya azmış turistlərə vaxtında yardım göstərilməsi üçün istifadə edilir
5. hər bir avtomobili izləyə bilir

- a) 1,3,4 b) 1,3,4,5 c) 2,5 d) 2,3,4,5 e) 1,4,5

301. GPS naviqasiyanın imkanlarına daxil deyil.

- a) yer üzərində yüksək dəqiqliklə olduğunuz yerin koordinatlarını müəyyən etmək
- b) qəbuledici orbitdə yerləşən peykdən siqnalları ötürmək

- c) heç bir problem olmadan marşrutun son nöqtəsinə getmək və ilkin nöqtəsinə geri qayıtmaq
- d) obyektin başlanğıc və son nöqtəsinə bildiyiniz zaman onun hərəkət marşrutunu hazırlamaq
- e) yolun təhlükəli hissələrinin, yolüstü kafelərin, DYP postlarının, motellərin marşrut üzərində qeyd edilə bilməsi imkanı

302. GPS kimlər tərəfindən istifadə edilə bilər?

- a) hərbi məqsədlər üçün
- b) dəniz və aviasiya naviqasiyası
- c) xilasetmə xidmətləri
- d) fərdi naviqasiya
- e) hamısı

303. Robototexnikanın inkişafının ən prespektivli istiqamətlərindən biri hansıdır?

- A)) süni intellekt elementli robotların qurulması
- B) İqtisadiyyatın sürətli inkişafı
- C) Süni intellekt sistemi
- D) Hesablamaların sürətlənməsi
- E) Düzgün cavab yoxdu.

304. “sənaye intellektual robotlarının” proyektlərinin işlənməsində məqsəd yığma-montaj işləri üçün süni intellekt elementlərinə malik, həssas manipulyasiyalı, hansı nəzarət sistemli robotların hazırlanması olmuşdur, 2

- A.) “görmə”
- B. “eşitmə”
- C. “hiss etmə”
- D. “işləmə”
- E. ”vurma”

305. Eksperimental sistemdə hər 3 istiqamətdə (sol, sağ və irəli) maneəyə qədər məsafəni qiymətləndirmək üçün hansı linqvistik anlayışlardan istifadə edilmişdir?

- A)) “ çox yaxın” , “yaxın” , “uzaq”
- B) Yaxın, uzaq
- C) Çox yaxın, yaxın
- D) Çox yaxın, uzaq
- E) Heç biri

306. BPF nədir?

- A)) d z əlaqəli geriyə yayılma  b k si
- B) tərs əlaqəli geriyə yayılma  b k si
- C) geriyə yayılma  b k si
- D) d z əlaqəli  n  yayılma  b k si
- E) düzgün variant yoxdu.r